ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ եւ թէ գաւառաց համար
Տարեկան 7 մէճիտ
Վեցամսեայ 3 1/2 »
Եռամսեայ 2 »
Օտար երկիրներու համար 40 Փր.
Վեցամսեայ 20 »
Եռամսեայ 10 »
Թղթատարի ծախքը մեր վրայ, բաց ի Բօսթ Լօքալէն։
Դրամի փոխարէն փոսթայի փուլ կ՚ընդունուի՝ 115 ղրուշի փուլն 100 ղրուշի հաշւով։
Նամակները կ՚ուղղուին առ ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
38, Պապը Ալի Ճատտէսի, Կ. Պոլիս։

ՔՍԱՆ ՓԱՐԱ

ԲԻՒԶԱՆԴԻՈՆ

ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱՄԵՆՕՐԵԱՅ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ, ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԵՒ ԳԻՏԱԿԱՆ

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ԲԻՒԶԱՆԴ ՔԷՉԵԱՆ

"بوزانتيون"
ارمنیجه یومی وسیاسی غزته
صاحب امتیاز ومدیر مسؤلی
بوزانت کچیان
مطبعه و اداره‌خانه‌سی باب عالی جاده‌سنده ۳۸ نومرولی
دائرهٔ مخصوصه‌ده‌در

PUZANTION
Journal Arménien Quotidien,
Politique, Financier et Littéraire
Directeur-Propriétaire
PUZANT KÉTCHIAN
Bab Aali Djaddéssi, No. 38.
CONSTANTINOPLE

ՔՍԱՆ ՓԱՐԱ

Ա. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 58 | ՇԱԲԱԹ 1897 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 11/23 | 20 ՇԱՊԱՆ 1314. 11 ՔԵԱՆՈՒՆԻ ՍԱՆԻ 1312 | Ա. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 58

ԱՌԱՋԻԿԱՅ ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ

Առաջիկայ Բշ., Տօն Անուանակոչութեան, Բիւզանդիոն կը հրատարակուի ըստ սովորութեան, օրուան նուիրման կարեւորութեան պատճառաւ։

Կ. ՊՈԼԻՍ, 11/23 ՅՈՒՆՈՒԱՐ, 1897

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆՔ

Ի ՀԱՅՐԵՆԻՍ ՎԵՐԱԴԱՐՁՈՒԻՄ

Վերջին ամիսներուն մէջ ո՞րքան Հայ հեռացաւ Պոլիսէն։—Այս հարցման երեք անգամ պատասխանեցինք արդէն լրագրոյս մէջ։ Ճիշդ թիւը պաշտօնապէս չէ հրատարակուած, և տեղական մամուլին մէջ ենթադրական հաշիւներ երեւցած են միայն։ Մեք 50 հազարէն մինչեւ 60 հազար ենթադրած ենք, որոց կէսն ի հայրենիս վերադարձուած, միւս կէսն ալ Պուլկարիա, Ռումանիա, Եգիպտոս և Մարսիլիա գաղթած, ուստից անոնց մեծ մասին վերադարձը միշտ յուսալի է քանի որ օդերն ու գործերը բացուին։

Իրենց հայրենի գաւառը դարձողներուն նկատմամբ երկու տարբեր մարմիններ հոգ կը տանին այս պահուս. մին Պատրիարքարանի մէջ, միւսն Ոստիկանութեան Դուռը։ Երկուքին ալ կազմութեան և պաշտօնին վերաբերեալ կարեւոր տեղեկութիւնները տրուեցան լրագրոյս մէջ։ Ոստիկանութեան Դուռը գրուած յանձնախումբն, յորում Պատրիարքարանի կողմէ ալ ներկայացուցիչ կայ, գաւառը գացած Հայերուն, ինչպէս և գաղթած Հայերուն գոց թողած խանութները, վաճառատուներն ու գրասենեակները կը բանայ, երբ պայմանաժամը լրացած է, և բացումը կը պահանջուի կալուածատիրոջ կողմէ։ Այս գործողութիւն կը կատարուի այնպիսի ձեւով որ ո՛չ կալուածատիրոջ շահը կը վնասուի, ո՛չ ալ մեկնած Հայուն, և այս բաղձանքին իրագործումը դժուար չէ ուր որ ապրանքները կամ գոյքերը մնացած են անեղծ և անվնաս։ Բայց եթէ մեկնողները մինչեւ վերջին անտարբեր ըլլան իրենց թողած ինչքերուն՝ զանոնք արդէն կորած սեպելով, յայտնի է թէ ի վերջոյ կը վնասուին, և անդարձ կը կորսուին այնպիսի գոյքեր որք տակաւին կրնային ձեռք ձգուիլ։

Բայց Պոլիսէն ա՛յն մեկնողներն որք ցայսօր օսմ. հողի վրայ կը գտնուին, աւելի դիւրութիւն ունին իրենց Պոլսոյ մէջ թողած գոյքին ու ստացուածքին տիրանալու. որովհետեւ ազգային և պետական շրջանակի մէջ ամէն օրինաւոր դիմումներ, ձեռնարկներ, միջոցներ բաց են իրենց առջեւ. թէպէտ ըլլան մանր մունր, բայց իրենց ամբողջութեան մէջ ա՛յնքան կարեւոր գումարի մը կը յանգին այս թողուած ինչքեր և անոնցմէ զրկումն ա՛յնքան մեծ կորուստներ կը պատճառէ, որ Պատրիարքարանն ո՛չ միայն օրինական և վարչական այլ և բառին ճշմարիտ իմաստով մարդասիրական գործի մը ձեռնարկեց՝ կարգելով «Տարագրելոց Յանձնաժողովն», որոյ կողմէ Առաջնորդներուն ղրկուած Շրջաբերականն հրատարակեցինք լրագրոյս Եչ.ի թուով։

Ի՞նչպէս լուր տալու է այս մարդոց որ իրենց շահերուն վրայ հսկելու համար ձեռնհաս մարմին մը դրուած է հոս։ Ի՞նչպէս իմացնելու է անոնց որ ամէն բան կորսուած չէ իրենց համար, և թէ պատճառ չունին յուսահատութեան տալու իրենք զիրենք։ Ենթադրելով որ այս կերպիւ գաւառները դարձած ազգայիններուն թիւը 25,000 ըլլայ, և լա՛յնօրէն ենթադրելով որ անոնց կէսը ժամանակ ունեցած ըլլան իրենց գործերն ա՛ և լքէ կերպիւ կարգի դնելու, դարձեալ 10էն մինչեւ 15 հազար հոգւոյ գործերը, շահերը կան հոգածութեան արժանի։ Ա՛յս հաշւով միայն գործին մեծութիւնն ու կարեւորութիւնը կը հասկցուին արդէն։ Հապա գործին դժուարութի՞ւնն։—Ի՞նչպէս հաղորդակցելու է այսչափ մարդոց հետ, որք շատ մը քաղաքներու, աւաններու և գեղերու մէջ ցրուած են։ Անոնք լրագիր կը կարդա՞ն։ Աւա՜ղ, այսօր իսկ առաջնորդներ ունինք կամ առաջնորդական փոխանորդներ որք լրագիր երբեք չեն տեսներ. անանկ գովելի սովորոյթներ չունին, թէպէտ աղէկ գինովնալու համար՝ դաւաթին մեծը կը փնտռեն, ինչպէս անցեալ օր զգայուն շեշտերով կը գրէր մեր Խարբերդի Թղթակիցն, որոյ նամակն իր ամբողջութեամբ հրատարակել չկրնալնուս շա՜տ կը ցաւինք։ Երբ նոյն իսկ թեմակալներուն մէջ կը գտնուին որք կանոնաւորապէս լրագրի երես չեն տեսներ, կրնա՞նք յուսալ որ քահանաները, կամ գեղի երեւելիները կամ գիւղապետներն— ուր որ կան— աւելի տեղեակ ըլլան Պատրիարքարանի տնօրէնութիւններուն ու «Բիւզանդիոն»ի մէջ հրատարակուած Շրջաբերականներուն։ Ահա՛ գործին ամէնէն մեծ, որովհետեւ ամէնէն տարրական դժուարութիւնը։ Տարագրելոց Յանձնաժողովը նիստեր պիտի ընէ կանոնաւորապէս. իր կարնեցի բարեջան ատենապետ Տէր Ներսէսեան էֆէնտի և իր զգայուն գաւառացի անդամներ ամենայն հոգածութեամբ, մարդասիրական պարտաւորութիւն մը կատարած ըլլալու գիտակցութեամբ, շահեր պիտի փնտռեն պաշտպանելու, տէր պիտի կանգնին կորուսեալ ինչքերու, և զանոնք իրենց տէրերուն դարձնելու միջոցներուն վրայ պիտի մտածեն, մինչ անդին հազարաւոր տարագրուածներ այսպիսի մարմնի մը գոյութիւնն անգամ պիտի չգիտնան։

Գործին ամէնէն սրտաշարժ մէկ պարագան սա՛ է որ այս ազգայիններէ ոմանք, իբրեւ ապրուստի միջոցներէ զուրկ, հասարակաց ողորմութեան կարօտ վիճակի մը ենթարկուած են, տնտեսական բուռն տագնապի պատճառաւ գործ չգտնելով իրենց դարձած տեղերը. ձեռքերնին կը բանան՝ բաշխուած նպաստներէն փոքրիկ բաժին մ՚ունենալու յուսով, մինչ այս տեղ ունին գոյք և առնելիք, որք ծախուելով կամ գանձուելով կրնային խեղճութեան ճիրաններէն փրկել զիրենք։ Բայց ի՞նչ ե՞րբ պիտի իմանան որ իրենց վրայ մտածող մը կայ, և ե՞րբ պիտի հաղորդեն պէտք եղած ծանօթութիւններն, որպէս զի Տարագրելոց Յանձնաժողովն հոս կատարէ կարեւոր ձեռնարկները։

Հետեւապէս, առաջին և կարեւորագոյն պէտքը սա՛ է որ կարելի եղածին չափ ընդարձակ կերպով մը ծանուցուի, հռչակուի, գիտցուի՝ կառավարութեան հաւանութիւնովը ու վաւերացումովը այսպիսի մարմնի մը գոյութիւն ունենալը Պատրիարքարանի մէջ։ Այս մասին առաջնորդներուն, պատրիարքական փոխանորդներուն կամ տեղապահներուն, քահանաներուն, վարժապետներուն և տեղացի երեւելիներուն վրայ մարդասիրական մեծ պարտաւորութիւն մը կայ։ Գրով, խօսքով, քարոզով, ամէն կողմ պէտք է ծանուցանել, որպէս զի պետանի ծանօթութիւնք հաղորդուին Յանձնաժողովին՝ գոյքերուն և պահանջներուն անտէր մնալով բոլորովին կորսուելէն առաջ։ Ուղղակի և նիւթական օգուտէն զատ, այսպիսի զեկուցում մը սա բարոյական օգուտն ալ կ՚ունենայ որ խեղճերը փորձով կը համոզուին թէ իրենք լքուած չեն բոլորովին, թէ իրենց վրայ մարդասիրաբար խորհողներ կան, և թէ յոյս կրնան ունենալ լաւագոյն օրերու՝ երբ փարատի տնտեսական տագնապը։

Բայց զասոնք թողլով իրենց գաւառային բնավայրերուն մէջ, մեք յաջորդ յօդուածով մը ձեռնարկենք խնդիրը քննելու բոլորովին տարբեր տեսութիւնով մ՚ալ։ (*)

(*).—Այս Խմբագրականին Բ. մասն՝ յաջորդ (երկուշաբթի) թիւով։

ԵՐԵՔ ԱՄԻՍ Ի ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ

Ա.

Շաբաթ իրիկուն մ՚էր։ Կիւրճիի Հէրակլ շոգենաւով մեկնեցայ Պոլիսէն։ Տնտեսական տագնապին աղաղաւ մըտամուքի մէջ ըլլալով, չորս կողմս աղէկ մը դիտելու եւ բանաստեղծութիւն ընելու ժամանակ չունեցայ։ Ծովէն եկող զով օդը քիչ մը կը կազդուրէր զիս։ Երկու ժամէն վերջացաւ Վոսփորն, եւ մեք զմեզ գտանք Սեւ ծովու լայն օդին մէջ։ Պուրկազ պզտիկ քաղաք մ՚է։ Բայց արդէն մեծնալ սկսած է։ Նորաշէն երկաթուղիին վակոնները շարուած են գիծերուն վրայ։ Շոգենաւ եկող աղայինէ մը իմացայ որ հոն 30-40 տուն Հայ կայ, մէկ մասը վաճառական, միւս մասն արհեստաւոր։ Բեռ տալէ եւ առնելէ ետքը Վառնա ուղեւորեցանք։ Գիշեր էր երբ հասանք։ Զուգածի նաւակներ զմեզ ցամաք հանեցին։ Իջեւանեցայ բարեկամի մը քով, որ լաւ նկարիչ է եւ վաճառատուն մը վերնագիրը կը պատրաստէր։ Արհեստ ունեցողին ամէն տեղ հաց կայ։ Գէշ չէ Վառնայի դիրքը։ Բոլորակ եւ այգեստաններով զարդարուած լեռներ շուրջանակի գրկած են ծովը, որ ընդարձակ աւազանի մը ձեւն առած է։ Ծովին հիւսիսային եզերքին վրայ է քաղաքը, հոյակապ եկեղեցիներով, մզկիթներով եւ քարաշէն ու փայտաշէն բնակարաններով։ Շուկան կ՚երկննայ նաւահանգիստէն մինչեւ պուլկարաց եկեղեցւոյն առջեւ գտնուած ընդարձակ տափաստանը։ Տեղական կառավարութեան ձեռք առած ջանքերուն շնորհիւ փողոցները մաքուր են եւ սալայատակուած։ Արգիլուած է մէկ յարկէ եւ առ առաւելն երկու յարկէ աւելի տուներ ունենալ, թերեւս այն պատճառաւ որ միշտ պատահող մրրիկներէն չքանդուին։ Վերոյիշեալ տափաստանին վարը, հսկայ ժամացոյցէն քիչ վեր շինուած է նահատակներու շիրիմը, ուր թաղուած են Սերպ եւ Պուլկարական պատերազմին մէջ մեռնող զինուորներուն մարմինները։ Բնիկ Հայերն հոս ալ սակաւաթիւ են, 60-70 տունի չափ, ամենքն ալ ժամանակին ապրուստ ճարելու նպատակով գաղթած։ Փոքր ու անշուք եկեղեցի մ՚ունին։ Ըստ որում անոր շրջափակին մէջ գտնուած վարժարանի շէնքը այրած է տարի ու կէս առաջ, պարզ տուն մը վարձուած է, յորում նախնական բայց անկանոն կրթութիւն մը կը տրուի տղայոց։ Այժմ մանկավարժական նորանոր մեթոտներու համաձայն Արծրունեան վարժարան մը դրացուած է երկու սեռէ տղայոց համար։ Յուսալի է թէ այս հաստատութեան բացումովը Վառնայի ուսումնական մակարդակը կը բարձրանայ այսուհետեւ։

Հայերն հոս ընթերցարան մը հիմնած են մէկ քանի տարիէ ի վեր ժողովրդեան ուսումնական պէտքին համար։ Ժամը 9ին կամ 10ին (ը. ե.) կը բացուի եւ երեկոյին 8ին կը գոցուի։ Դժբախտաբար շատ մը բանասիրական, գիտական եւ այլ գիրքեր ու 160 հոխայի չափ տպագրական տառեր այրած են վարժարանի հրդեհին մէջ։ Բանուկ գործերն են վաճառականութիւն, հողագործութիւն, կօշկակարութիւն, ժամագործութիւն, այգեպանութիւն եւ այլն, որոց մէջ եւս Հայերը չեն թերացած իրենց ճարպիկութիւնը ցոյց տալ։ Վաճառականաց մէջ նշանաւոր են Յովասափեան, Տամատեան, Փափազեան, Գույումճեան եւ Քիւրտեան էֆէնտիք։ Ձեռնհաս մարդոց պակասութեան համար Թաղ. խորհրդոյ պաշտօնը գրեթէ միշտ ասոնց մէջ կը պտտի։ Նշանաւոր են նաեւ Գայազատէ եղբարք որ ժամանակին Զմիւռնիայէն եկած են։ Ցաւ ի սիրտ, ուր որ երթալու ըլլանք, քահանաները միշտ նոյնն են, տգէտ և շահասէր։ Ահաւասիկ մանրադէպ մը որ իմ ըսածս պիտի հաստատէ։ Պանդուխտ Հայ մը կը մեռնի. Վառնայի քահանաներէն մին կը կանչուի օրինական արարողութիւնները կատարելէ յետոյ թաղման տանելու, սակայն կը զլանայ որովհետեւ տակը կուտ չը կար։ Երեք օր ետքը նպաստամատոյց բարեխնամ մարմինը կը հոգայ ծախսերն եւ մեռեալը կը թաղուի։

Գալով գաղթականաց, մէկ մեծ մասն անգործ է առ այժմ. Բացառութիւն եղածները կը բնակին պանդոկներու մէջ. մինչեւ գարուն ու անկէ անդին ապրելու դրամ ունին, բայց չեն յիշեր իրենց խեղճ, անօթի և մերկ եղբայրներն որ փողոցներու մէջ կը սլքտան։ Ասոնց համար յատկացուած է քաղաքէն տասն վայրկեան հեռու բլուրի մը գագաթը շինուած հիւանդանոցը։ Ամենէն քարասիրտ անգամ կը փղձկի ի տես այն հայ մանուկներուն, կիներուն և այրերուն որք գլխիկոր դուռներուն առջեւ կամ պատերուն անկիւնը կայնած անվերջ մտածումներու մէջ թաղուած են։ Հիմա կը լսեմ որ ասոնց աւելի կ՚ողորմին բարեսիրտ անձինք եւ մարմինք։

Հիւանդանոց ըսելով պէտք է հասկնալ շարք մը միջակ սենեակներ եւ անոնց առջեւ տարածուող նեղ ու երկար անցք մը, որք՝ քառակուսի շրջանակ մը ձեւացնելով՝ իրենց մէջ ունին մի ընդարձակ գետին։ Որպէս զի տեղ մը կեդրոնանալով բեռ մը չըլլան ազգին ու կառավարութեան վրայ, յանձնաժողովոյ խելացի տնօրէնութեամբ գաղթականներու պատկառելի թիւ մ՚ալ ղրկուեցաւ Ռուսճուք, Լոմպալանքա, Վիտին, Շիշթով և Սիլիստրէ։ Հիմա միայն 5-600 հոգի կայ պատսպարուած նոյն մարդասիրական յարկին եւ ծոցին հանդէպ գտնուած քարանթինայի շէնքերու մէջ։ Այր, կին, տղայ, աղջիկ, գիշերներն իրարու քով կը պառկին, ուսկից անպատեհութիւններ եւ մինչեւ իսկ զանազան տեսակ հիւանդութիւններ կը ծագին։ Ոմանք ալ առանց անկողինի խսիրներու վրայ կը քնանան, Աստուծոյ յանձնելով իրենց մարմինը։ Թէեւ տեղ տեղ վառարաններ կը վառուին, այլ ի՛նչ օգուտ քանի որ տախտակամածի գիծերէն քամին ներս կը փչէ։ Առաւօտները մանաւանդ շատ սրտաճմլիկ է տեսարանը։ Կառքերով փայտ ու հաց կը բերեն պուլկար կամ թուրք կառապաններ, բայց գալն ու վերնալը մէկ կըլլայ։ Ասոնց վերաբերեալ գումարը կուգայ օտարերկրեայ բարեսէր ընկերութիւններէ։ Ամէն օր կը տեսնես խուռն բազմութիւն մը որ զիրար կը հրեն կը հրմշտկեն քիչ մ՚աւելի կանուխ ներկայանալու համար նպաստ բաշխող օրիորդին։ Ուրիշներ, ժամանակաւ բարեկեցիկ, բայց այսօր չքաւոր ու զիւրազգած, օրերով դուրսը կը կենան մինչեւ որ կարգը իրենց գայ եւ ներս մտնեն։ Տեսայ Հայուհի մը. դառն հառաչներով կը հեկեկար, վռնտուած էին զինք հիւանդանոցէն։

Վ. Ն. Ա.

ԻՐԱԿԱՆ ԴԱՐՄԱՆ

Խասգեղ հանրային գթութիւնն իրաւամբ իր վրայ կեդրոնացուց։ Հայ թէ օտարազգի վեհանձն հոգիներ կարելի օժանդակութիւնը կ՚ընծայեն՝ մեղմելու համար թաղեցւոց խեղճութիւնները։ «Բիւզանդիոն» ալ մեծ զօրավիգ մը եղաւ Խասգեղի կարօտելոց։ Ասի աղէկ.— Սակայն. . . . կաղանդն անցաւ, Ս. Ծննդեան տօներն ալ անցան։ Արդ՝ նիւթական նպաստք յաւիտենական չեն կրնար ըլլալ։ Լաւագոյն չէ՞ որ փոխանակ հետեւանքներու դարման տանելու՝ ուղղակի այդ կարօտութեանց պատճառը բառնանք։ Հիմա Խասգեղի մէջ քանի մը աստիճանի ու դասակարգի պատկանող կարօտեալներ կան.—

1. Երիտասարդ այրի կիներ կան՝ որք այլ և այլ ձեռագործներով կրնան իրենց համեստ օրապահիկը ճարել։ Պէտք է պատրաստի գտնուած հանգանակեալ գումարէն և ըլլալիք դրամական նուէրներէն գործիքներ առնել անոնց և փոքր դրամագլուխ մը տալ։

2. Երիտասարդ աղջիկներ կան՝ քիչ շատ ուսեալ և բարեկիրթ որք կարող են մեր բարեկեցիկ ընտանեաց մէջ ծառայել իբրեւ դաստիարակուհի, ուսուցիչ, կամ գո՛նէ սպասուհի։

3. Աղքատիկ անտէր տղաք կան՝ մանչ թէ աղջիկ՝ զորս կարելի է բարեսէր անձերու խնամոց յանձնել։

4. Գաւառացիներ կան՝ բոլորովին անգործ՝ որոց համար դիմումներ պէտք է ընել ուր որ անկ է՝ որպէս զի վերահաստատուին իրենց նախկին պաշտօններուն մէջ։

5. Արհեստաւորներ կան՝ որք ո՛չ խանութ, ո՛չ գործիք և ոչ ալ անհրաժեշտ եղած 2-300 ղրշ. դրամագլուխն ունին որպէս զի Ազգին բեռ չըլլալով՝ աշխատութեամբ ճարեն հացերնին։ Ասոնց ալ միանգամ ընդ միշտ գումար մը տալու է իրենց գործով զբաղելու համար։

6. Երիտասարդներու խումբ մ՚ալ կայ, «քարէն հաց հանող», որ հիմա ծոյլ ու դանդաղ նստած, ամէն նպաստէ բաժին առնելով՝ մինչև իրիկուն թղթախաղով, նարտով և . . . . օղիով կը զուարճանան։ Ոճիր է ասոնց ողորմիլ։

Երբ այսպէս ամէն պէտքի եւ ամէն աստիճանի կարօտութեանց ուղղակի դարման տարուի, գործը շա՜տ կը թեթեւնայ. արժանաւորները կստկուին և կը մնան միայն «իսկական տառապեալ»ներ, այսինքն՝ բոլորովին անտէր, հիւանդ, ծեր են. կարօտեալներ։ Թաղային իշխանութեան պարտքն է մի միայն ասոնց վրայ կեդրոնացնել իր խնամքներն, առաջին դասակարգերուն համար պէտք եղածն հոգալէ յետոյ։ Անցեալ օր, Տօքթ. Տիգրան պէյ Աճէմեան կ՚ըսէր ինծ.— «Եթէ կը ճանչնաք Խասգեղի մէջ քիչ շատ ուսեալ և բարեկիրթ աղջիկ մը, անմիջապէս ղրկեցէք ինծ։ Զաւակացս իբր վարժուհի կամ «կուվէռնանդ» կ՚ընդունիմ. իբրեւ զաւակ պիտի սիրեմ, ինծ սեղանակից ընելով և օտարականի մը տուածէս աւելի ամսական վճարելով։» Եթէ վեհանձն Տօքթօրին օրինակին հետեւող Հայ ընտանիքներ գտնուին՝ բարերարութեան ամէնէն գործնականն ի գործ դրած պիտի ըլլան։ Այս զգացումութիւնն յանձն առնուլ փափաքողք կրնան դիմել «Բիւզանդիոն»ի խմբագրատունը։

Դր. ՄԱՐԳԱՐԵԱՆ

ԳԻՏԱԿԱՆ ՔՐՈՆԻԿ

ԺԱՆՏԱԽՏ

Հաւաստի բժիշկ մը հետեւեալ տեղեկութիւնները կուտայ Պոմպայի մէջ տիրող համաճարակին վրայ.

Գիտէք թէ Գանգէսի բերանն երկար ատենէ ի վեր ժանտախտի ճշմարիտ բոյն մը համարուած է։ Հնդախտն հոն կը տիրէ իբրեւ տեղային ախտ մը, և Բաստէօրի արհաւիրք աշակերտներն հո՛ն գացին ուսումնասիրել զայն։ Ամէն անգամ որ ժանտախտը մեծ կոտորած ըրած է Եւրոպիոյ մէջ, ամենուն աչքը դէպի Գանգէսի հովիտը դարձած է։

Այս անգամ մեր գործը սարսափելի պատուհասի մը հետ է, որ սակայն Գանգէսի բերաններն ու Կալկաթայի մէջ չէ տարածուած։ Տէքքանի արեւմտեան ափանց վրայ ծագած և մասնաւորապէս Պոմպայի մէջ սահմանափակուած է։ Անոնք որ այս քաղաքը կը ճանչնան, պիտի չզարմանան պատահած դժբաղդութեան վրայ։ Պոմպայի մէջ կը բնակին բազմաթիւ Փարսիներ, որք Զրադաշտի հինաւուրց վարդապետութեան աղանդաւորներ են։ Իրենց հաւատոյ գիրքն է Զէնտ-Աւեստա, և լոյսն ու կրակը կը պաշտեն։ Պիտի չթուեմ իրենց կրօնական արարողութիւններն, այլ ձեր ուշադրութեան պիտի յանձնեմ անոնց սովորութիւններէն մին, որ, ընդհանուր կարծեօք, վերջին ծայր հակառողջապահական է։

Փարսիները լռութեան աշտարակ կոչուած՝ բարձր և մեծ շէնքերու վրայ կը դնեն իրենց մեռեալներն որպէս զի թռչուններուն ճարակ ըլլան։ Դիակներն արեւուն տակ կը մնան տեսակ մը կասկարայի վրայ, և ժամանակ մը վերջ երբ թեւաւոր գիշակերներն իրենց գործը լմնցուցած են, ոսկորները կասկարայի ձողերուն մէջէն վար կը թափին տեսակ մը օդային գերեզմանատան մէջ։

Անգլ. իշխանութիւնք երբեք չեն կրցած անհետացնել ժահահոտութեան և համաճարակի այս մշտնջենաւոր բոյները։ Պոմպայ Հնդկաստանի առեւտրական մայր-քաղաքն է, և մի՛ կարծէք որ քաղաքն աղտոտ է և փողոցները ցեխոտ կամ գէշ սալարկուած են։ Ընդարձակ քաղաքն սքանչելի կղզիայ, հիանալի նաւահանգիստ մը, հոյակապ յիշատակարաններ, լայն ու հովանաւոր փողոցներ ունի։ Բայց արդի պատահարը զայն անապատ մը դարձնելու վրայ է։ Բնակիչներն հոն կը մեռնին ճանճերու պէս, քանի մը ժամուան մէջ զոհ երթալով համաճարակի մը, որոյ դէմ ցարդ անկարող եղած է գիտութիւնն։ 1865 և 1871 ին Կ. Պոլսոյ մէջ ծագած հնդախտի համաճարակները չէին կրնար բաղդատուիլ այժմ Պոմպայի մէջ տիրող ժանտախտին հետ, որ քանի մ՚օրուան մէջ 3000 զոհեր ըրած է։ Համաճարակին ծագումէն ի վեր, ճշմարիտ սարսափ մը կը տիրէ Պոմպայի մէջ։ Անգլ. վերջին թերթերը կը ծանուցանեն թէ գործարաններն ու վաճառատուները մեծ մասամբ գոցուած են, գործերը բոլորովին դադրած ու փողոցներն ամայի են։ Ամէն կողմ անիծեալ քաղաքէն փախչելու արտօրանք մը կայ, և այս միջոցիս իբր 900 հազար բնակիչներէն 400 հազարըն արդէն քաղաքէն փախած են, և փախուստն երթալով կ՚աւելնայ։

Թէ Եւրոպա վտանգի մէջ է և Թուրքիոյ մէջ ալ վախ կա՞յ համաճարակի մասին, Տօքթօրը ժխտական պա-

տասխան կուտայ, ըսելով որ Հնդկաստանի ժամտախտէն վախնալու բան մը չունինք։

Նախ համաճարակին, որոյ սկզբնական պատճառները բացատրեցինք, Պոմպայի մէջ սահմանափակուած է և դուրս չի տարածուիր։ Երկրորդ, Եգիպտոսի միջազգային առողջապահական խորհուրդը Պոմպայէն եկող շոգենաւուց վրայ խիստ հսկողութիւն ընել կուտայ, և մանաւանդ որ վնաս. Սուլթանն ալ հրաման ըրած է որ օսմ. սահմանագլուխներուն վրայ հսկողութիւնը կրկնապատկուի և վարակեալ անձանց Թուրքիա մտնելն արգիլելու համար խիստ տնօրինութիւնք ձեռք առնուին։

ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐ

ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՅԱՌԱՋԴԻՄՈՒԹԻՒՆ ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ

Ֆրանսացի Տնտեսագէտ Մ. Բօլ Լըրուա Պօլիէօ, Տնտեսական յառաջդիմութիւն Գերմանիոյ խորագրով, յոյժ շահեկան յօդուած մը հրատարակած է, յորում կը խօսի բուռն մրցման վրայ զոր Գերմանիա կը մղէ ֆրանսական ու անգլիական ճարտարագործութեանց դէմ։ Ժամանակէ մ'ի վեր մեծ աղմուկ կը յարուցանեն Գերմանիոյ տնտեսական յառաջդիմութիւնները։ Տարակոյս չկայ թէ Ֆրանսայի արեւելեան դրացին, 25 տարիէ ի վեր, աճագին կերպով աւելցուցած է իր ճարտարագործական ու առեւտրական ոյժն։ Այս կերպով օրինակ կը հանդիսանայ թէ՛ տարապայման սպառազինութեանց բեռն, ո՛րքան ալ ծանր ըլլայ երկրի մը, բացարձակ արգելք չէ իր տնտեսական յառաջդիմութեան։ Գերմանիա յոտից ցգլուխ զինուած է. և սակայն իր ճարտարագործութիւնն ու վաճառականութիւնն աւելի արագօրէն կը զարգանան քան Անգլիոյ և Միացեալ-Նահանգաց վաճառականութիւնը, մինչ Անգլիա շատ նուազ կը զոհէ սպառազինութեանց և Ամերիկա այս մասին գրեթէ բնաւ զոհողութիւն չըներ։ Հետեւապէս Գերմանիա կապացուցանէ թէ, հարեւանցի դիտողներու կարծեաց հակառակ, կարելի է ըլլալ վաճառական և ճարտարագործ եւ միանգամայն առաջին կարգի զինուորական տէրութիւն, բաւ է որ ժողովուրդը գործունեայ և հանճարեղ ըլլայ։ Բնականաբար ճարտարարուեստ ժողովուրդ մը, որ Գերմանիոյ պէս զինուորական մեծ Պետութիւն մը կը պահէ, պարտի աւելի ջանք գործել և աւելի զրկանք կրել քան Միացեալ-Նահանգաց ժողովրդեան նման ճարտարարուեստ ազգ մը որ այս տեսակ բեռ մը չունի։ Թէ քառորդ դարէ ի վեր Գերմանիա առեւտրական տեսակէտով շատ յառաջդիմած է, ամէն ոք կը խոստովանի։ Բայց աշխարհիս առաջին վաճառական ժողովուրդն եղա՞ծ է կամ պիտի կրնա՞յ ըլլալ։ Մեզ Սըտանի մը պարտութիւնը կրել տալէն ետքը, Անգլիոյ ալ տնտեսական Սըտանի մը պարտութիւնը պիտի կրնա՞յ կրել տալ։ Անուանի տնտեսագէտը դիտել տալէ ետքը, թէ երկրի մը վաճառականութիւնն ի հարկէ համեմատական է այդ երկրին բազմամարդութեան հետ, կը յարէ.

«Երբ Միացեալ Նահանգներն 100 միլիոն բնակիչ ունենան, բան մը որ պիտի ըլլայ 1920 կամ 1930ին, ստոյգ է թէ իրենց սեփական վաճառքներն աւելի մեծ քանակութեամբ պիտի կըրնան արտածել քան Անգլիա, որ այն ատեն հազիւ 45 կամ առ առաւելն 50 միլիոն բնակիչ պիտի ունենայ։ Գերմանիա, որ այսօրուընէ 52 միլիոն բնակիչ ունի, (մինչդեռ Ֆրանսա և Անգլիա հազիւ 38ական միլիոն բնակիչ ունին) իր ճարտարագործութեան ծաւալման եւ իր արտածութեանց սատար մ'ունի ժողովրդին շատութեան կողմէ։ Թիւն ինչպէս պատերազմական դաշտերու վրայ ի հաշիւ կ'առնուի, ճարտարագործութեան ու վաճառականութեան մէջ ալ ի հաշիւ կ'առնուի՝ դրամագլուխներու եւ արուեստագիտական կարողութեանց հետ համահաւասար կերպով։ Ֆրանսայի մէջ շատ իրար կ'անցնին եւ դող կ'ելնեն թէ Գերմանական արտածութիւնք առաւելութիւն ունին ֆրանսականին վրայ։ Մենք վարժուած էինք Անգլիոյ առեւտրական առաւելակշռութեան, ոչ թէ Գերմանական կայսրութեան առաւելակշռութեան։ Գերմանիոյ սեփական վաճառաց արտածութիւնք 1895ին 4 միլեառ 100 միլիոն ֆրանքին մէջ կը տարուբերին, իսկ Ֆրանսայինն հազիւ 3 միլեառ 400 միլիոնի կը յանգի, ուրեմն առաւելութիւնն է 700 միլիոն կամ հարիւրին 19, որ Ֆրանսայի ժողովրդեան վրայ Գերմանիոյ ժողովրդեան թուական առաւելութեան հետ բաղդատմամբ պակաս է, ըստ որում երկու ժողովրդոց թուական տարբերութիւնն է հարիւրին 35։

«Թէպէտ ֆրանսական արտածութեանց վրայ գերմանական արտածութեանց առաւելութիւնը բնական մեկնութիւն մը գտնէ երկու ժողովրդոց թուական անհաւասարութեան մէջ, սակայն չենք ուզեր աչք համակերպիլ և իրաւունք ունինք։ Գերմանական վաճառականութեան այս նոր թռիչն ուրիշ շատ մը պատճառներ ալ ունի, որոց մին, թերեւս գլխաւորը, այն է թէ ամէն երկրի մէջ աճագին թուով Գերմանացիք կան, մանաւանդ Միացեալ Նահանգաց մէջ, և հետեւապէս բնական յաճախորդ մ'են իրենց հայրենի երկրին, մինչդեռ Ֆրանսացիք խմբակներ անգամ չունին օտար երկիրներու մէջ։ Սակայն և այնպէս միշտ ստոյգ է թէ գերմանացիք քսան և հինգ տարիէ ի վեր, թէ՛ անհատաբար և թէ՛ հաւաքաբար, Ֆրանսացիներէն շատ աւելի ճիգ թափած են իրենց ճարտարագործութիւնն ու վաճառականութիւնը զարգացնելու համար։ Շատ բարձր տեղ մը գրաւած են մտաւորագործութեան մէջ, եւ քիմիական արհեստագործութեանց մէջ ալ առաջին կարգը։ Ուրիշ որ և է ժողովուրդէ աւելի, Անգլիացիներէն ալ աւելի, որք վերին աստիճանաւ մը ունին ուրիշ յատկութիւններ, Գերմանացիք գիտութիւնը ճարտարարուեստի մէջ ի կիր արկանելու խնդիրն իրականացուցած են, անդադար նորոգելով, ամէն օր նոր յառաջդիմութիւն մը կրել տալով։ Ասկից յառաջ կուգայ առաջնութիւնն զոր Գերմանք ստացած են մանաւանդ ճարտարագործութեան այն ճիւղին մէջ որ բուն գիտութեան կը պատկանի, այս է՝ քիմիական արտադրութեանց ճիւղն։ Եթէ գերմանք, իբրեւ արուեստագէտ, գիտութեան ու նորաձեւութեան ոգւոյն անդադար կոչում կ'ընեն, իբրեւ վաճառական ոչ նուազ թանկագին ուրիշ յատկութիւններ ալ ունին, մարդահաճ, մինչեւ իսկ խոնարհ, մանրախոյզ, դիւրաթեք են, ամէն սովորութեանց, ամէն ճաշակներու կը յարմարին, ինչպէս և ամէն նախապաշարմանց ա՛յն զանազան ազգերու, որոց հետ առեւտուր կ'ընեն։

Գերմանք իրենց սպառումներն եւ ունակութիւններն իրենց յաճախորդներուն ընդունել տալու յաւակնութիւն չունին։ Իսկ մեք, Ֆրանսացիքս, այս մասին մեր աւանդամոլութիւնները փոխելու պէտք ունինք։ Ճարտարագործութեան մէջ պէտք է աւելի դիմել գիտութեան և վաճառականութեան մէջ պէտք է ուրիշներուն ճաշակին ծառայել։ Ասկից զատ պէտք է խելք թափել, ջանալ, ճգնիլ եւ խիզախել։ Ասոնցմէ ոչ մին համաձայն է մեր աւանդամոլութեանց։ Քանի մը տարիէ ի վեր ապշեցուցիչ դրութեան մը, չափէն աւելի պաշտպանողական սակացոյցի մը կը հետեւինք։ Ֆրանսա իր 38 միլիոն բնակիչներով անձուկ շահաստան մ'է որ, ընդհանուր արտադրութեանց համար, չյարմարիր աշխատութեան բաւ կարի բաժանման։ Ի լրումն դժբաղդութեան, մեր գաղթններուն պարտաւորիչ ըրինք մեր ընդհանուր սակացոյցն, որ զանոնք մանկութեան մէջ պահելու լաւագոյն միջոցն է։ Եթէ կ'ուզենք որ մեր արտաքին վաճառականութիւնը նորէն զարգանայ, պէտք է մեր մտաւորական հորիզոնն ընդարձակենք և մեր բարոյական կորովը զարգացնենք, պէտք է բարեփոխենք թէ՛ մեր անհատական և թէ՛ ընտանեկան ունակութիւնները, մանաւանդ վերջինն, և մեր օրէնքները պէտք է նուազ պաշտպանողական եւ նուազ «հայրական» ընենք, աւելի ասպարէզ տալով ազատ մրցման։»

ՏՕՔԹՕՐ
ՀՐԱՆՏ Պ. ՄԱՏԹԷՈՍԵԱՆ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ

Բէնսիլվանիոյ Համալսարանէն պատուակալ յիշատակութեամբ վկայեալ, Ֆիլատէլֆիոյ մէջ իր արուեստը գործնական փորձառութեամբ կատարելագործելէ ետքը, հաստատուած է ի Բերա, Ղալաթա-Սէրայի դիմաց, ԹԱՏՐՈՆ ՓՈՂՈՑ Թիւ 1, ուր կը գտնուի կիրակիէն զատ ամէն օր ժամ 9—12 և 1—4 (ըստ Ե.)

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ ԱՂՋԿԱՆՑ

Սոյն վարժարանի Երկրորդ շրջանը պիտի սկսի չորեքշաբթի Յունվար 8/20. գիշերօթիկ աշակերտուհիներն երեքշաբթի պիտի վերադառնան. Տեղեկութիւններ առնելու համար պէտք է դիմել ուղղակի վարժարանը կամ գրել առ Միս Ֆէնչըմ, Պայպըլ Հաուզ. Պոլիս։
6—5

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՌՈՒՍԻԱ

Ռուս կառավարութիւնը նկատելով որ ամէն տարի բազմաթիւ գերման սպայներ Ռուսիա կուգան՝ ռուս լեզուն գործնական կերպով ուսանելու համար, մտադիր է զինուորական տեսակէտով որոշել որ գերման սպայք կեդրոնական Ռուսիոյ քաղաքները միայն բնակին և այն ալ առժամեայ կերպով։

— Նշանաւոր ռուս բրոֆէսօր և պատմագէտ Պեսթիւժէվ-Ռիւմին մեռաւ ի Պետերսպուրկ։ Ծնած էր 1820ին ի Մոսկուա։ Բազում տարիներ վարեց Մոսկ. Վէտոմօսթի խմբագրութիւնը. 1865ին Պետերսպուրկի համալսարանին ուսուցիչ եղաւ։ 1872էն 82 նախագահ եղաւ սլաւական բարեգործական նշանաւոր ընկերութեան որ համասլաւեան շարժման կեդրոնական գործիչն է Ռուսիոյ և օտար երկիրներու մէջ։ Պեսթիւժէվի գլխաւոր գործն է «Ռուսիոյ պատմութիւն»ն որուն երկու հատորները հրատարակուեցան և երրորդ ու վերջին հատորն ալ կը տպագրուի։

ՍՊԱՆԻԱ

Մատրիտի թաղապետութեան ելմտական գործոց զեղծումներն երեւան հանող Բազիլեանա մարքիզին դատապարտութիւնը միշտ հանրային կարծիքը կը յուզէ ի Մատրիտ։ Բազմաթիւ փաստաբաններ գումարման մը մէջ որոշեցին մարքիզը պաշտպանել և դատին հետապնդել մինչեւ դատակարգի բարձրագոյն ատեանը։

— Քուպայէն եկած պաշտօնական հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Քուպացիք ետ մղուեր են Մաթայէն, Լազվիլլաս, Մաթանզաս, Հավանա ու Բինար-Տէլ-Րիօ նահանգաց մէջ Քուպացիք մեծ կորուստներ ունեցեր և ընդհանուր հնազանդութիւն յայտներ են։

ՀԱՊԷՇԻՍՏԱՆ

Ասմարայէն առնուած հեռագիրք ծանուցանեն թէ անցեալ շաբթու Տէրվիշներու խումբ մը մինչեւ երկու ժամու հեռաւորութեամբ մօտեցեր են Ասկորտայի, մօտ գտնուելով իտալացի զօրախումբերու և հօն կեցեր են։ Կերեւի թէ Տէրվիշները կը հաւաքուին ի Քէսիֆէ՝ Պիսքիայի վրայ քալելու մտադրութեամբ։ Թէև հաբեշական կողմն առ այժմ վախ չկայ, սակայն սահմանագլխոյն վրայ պահապան զօրքեր ղրկուեցան ի հարկին Տէրվիշներու դիմադրելու համար։ Հոն մէջ կարծիք կայ թէ Տէրվիշները պիտի կրնան մեծ գործեր տեսնել, որովհետեւ Վիկանօ զօրավար իր հրամանատարութեան տակ 5000 կանոնաւոր զօրք ունի, իսկ Տէրվիշները թէև տասը հազարէն աւելի չեն, սակայն ամենքն ալ գէշ զինուած են։

ԵԳԻՊՏՈՍ

Քիչնէր փաշա Տոնկոլայէն Գահիրէ վերադարձաւ։ Հուատրի մօտ Նեղոսի վրայ կառուցուած մեծ կամուրջին շինութիւնը մինչեւ չորս ամիս պիտի աւարտի։

ՀՆԴԿԱՑԻՆԻ ԿՈՒՍԱԿԱԼԸ

Հնդկաչինի նորընտիր կուսակալ Մ. Տումէ երկուշաբթի օր Մարսիլիայէն ճամբայ ելաւ Մէլպուրն շոգենաւով՝ իր պաշտօնատեղին ուղեւորելով, Մ. Տումէի հետ մեկնեցան կինը, զաւակներն և հետեւորդ պաշտօնեաներ։

ԴԵՐԱՍԱՆԻ ՄԸ ԱՆՁՆԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

Հունգարիոյ Արատ քաղաքի Թատրոնին մէջ ներկայացման մը պահուն դերասան Պալլա, որ խաղին գլխաւոր դերը կը կատարէր և վերջին արարուածին անձնասպան պիտի ըլլար րէվոլվէրով մը, իրական կերպով վերջ տուաւ իր կենաց՝ քունքին մէջ գնդակ մը պարպելով։ Պալլա նոյն օրն իր բարեկամաց այցելութիւն տալով հրաւիրեր է զանոնք որ գիշերը ներկայացման ներկայ գտնուին, որովհետեւ անակնկալ մը պատրաստած էր։ Արդարեւ թատրոնը լեցուած էր և այս տխուր անակնկալ ընդհանուր ապշութիւն պատճառեց։

ՀՆԴԿԱՍՏԱՆԻ ՍՈՎԸ

Ընկերվարական-ժողովրդական ընկերակցութիւնը ծանուցագիր մը հրատարակեց ի Լոնտոն թէ Հնդկաստանի սովը հետեւանքն է անգլեւհնդիկ վարչութեան ժլատ ու ճնշող քաղաքականութեան և թէ Անգլիոյ մէջ կատարուած հանգանակութեամբ կ'ուզուի կեղծ բարեխրութեան քօղով մը ծածկել գործուած անիրաւութիւնները։

ՀՐԴԵՀ

Անցեալ շաբաթ օր ի Կլասկով (Անգլիա) հրդեհ ծագեցաւ մթերանոցի մը մէջ ուր 2,000 տակառ դիւրավառ հեղուկներ կային։ Մօտը գտնուած երկու գործարաններ ալ այրեցան։ Հրդեհը տեւեց մինչեւ հետեւեալ կիրակի իրիկուն։ Եղած վնասը քառասուն հազար անգլիական ոսկի կը հաշուուի։

ՄԱՀՈՒ ՊԱՏԻԺ

Նանսիի մէջ (Ֆրանսա) յունուար վեցին գլխատուեցաւ Տոմինիք Հարշ, Ալզաս-Լօռէնի Միւլէնտորֆ քաղաքէն արհեստով հողագործ, 29 տարեկան։ Մէօրթ-է-Մոզէլի եղեռնադատ ատեանին կողմէ մահուան դատապարտուած էր։ Այդ անզգամն սպաննած էր Մառկրիթ Ֆլէչ անուն տասնեչորս տարեկան աղջիկ մը՝ զայն բռնաբարելէ յետոյ։ Զոհին մայրը Հարշի յանձնած էր զայն, իբրեւ սպասուհի, կնոջ մը քով դնելու որ սակայն գոյութիւն չունէր։ Աղջիկը թէեւ Լօռէնցի էր (Ալզաս-Լօռէն) բայց ոճիրը գործուած էր ֆրանսական հողի վրայ։ Այդ պատճառաւ Հարշ գերման կառավարութեան կողմէ յանձնուեցաւ ֆրանսական իշխանութեանց։ Չարագործն ուրիշ ժամանակ մը Մեցի դատարանին վճռով ինը տարուան բանտարկութեան դատապարտուած էր աղջկան մը պատիւը բռնաբարելուն համար։ Մահու պատիժը գործադրուեցաւ Նանսիի բանտին առջեւ ուր սաստիկ բազմութիւն մը հաւաքուած էր։ Առտուան ժամ մէկուկէսին դատական պաշտօնեայք գացին դատապարտելոյն խցիկը։ Հարշ խորունկ քունի մէջ էր։ Յանկարծ արթնցաւ եւ պաշտօնեաները տեսնելով անկողնէն վար իջաւ եւ աճապարանօք հագուեցաւ։ Բանտին տնօրէնն ըսաւ Հարշի թէ աղերսագիրը մերժուած էր եւ հրաւիրեց զինքը հաւատալ աստուածային ողորմութեան։ Հարշ իրեն եղած ամէն հարցմանց հաստատական պատասխան տուաւ. Կ'երեւի թէ կացութիւնը չըմբռնեց։ Դատապարտեալը մինակ թողուեցաւ քահանային հետ։ Նոյն միջոցին խցիկին դրան մօտ խորան մը շինեցին։ Քահանան դուրս ելաւ։ Հարշ անկողնոյն վրայ նստաւ գլուխն երկու ձեռքերուն մէջ առած և սկսաւ արտասուել։ Քահանան պատարագեց խորանին առջեւ՝ սպասաւորութեամբ բանտարկեալի մը։ Հարշ կորաքամակ և անշարժ ունկնդրեց. յետոյ հաղորդուեցաւ։ Նոյն միջոցին դահիճին օգնականներն անոր մազերն ու շապիկին օձիքը կտրեցին ըստ սովորութեան և յետոյ բանտէն դուրս հանեցին դէպի մահաբեմը։ Հարշ երբ դուրս ելաւ և տեսաւ կիլյօթինը, աւելի կերպով տժգունեցաւ. համբուրեց քահանային ձեռքի խաչն և ողջագուրեց քահանան որ փոխադարձաբար ողջագուրեց զայն։ Օգնականներն անմիջապէս բռնեցին Հարշն և պառկեցուցին կիլյօթինի տախտակին վրայ։ Դանակն ինկաւ և արիւնը ցայտեց դահիճին օգնականներուն վրայ։ Մարմինը տարուեցաւ բժշկական վարժարանն ուր անդամազննական փորձեր կատարուեցան։

ՏՕՔԹՕՐ
ՎԱՀՐԱՄ Յ. ԹՈՐԳՈՄԵԱՆ

Պատիւ ունի ծանուցանել՝ թէ բոլորովին ԲԵՐԱ փոխադրուած է, եւ կը բնակի ԹԱՔՍԻՄ ՓՈՂՈՑ Թիւ 33, ուր բաց է հինգշաբթիէ զատ ամէն օր հիւանդ կընդունի ժամը 7—10. (Ը. Թ.)։

ՄԵՍՐՈՊ ՀԻՒՍԷՅԻՆՃԵԱՆ

Համբաւաւոր ծաղկավաճառ և զարդարող հարսնիքի մոմերու, Գամինօ խանի անկիւնէն փոխադրուած է Զաքմաքճըլար եօքուշ Մեծ Նոր խան վարի յարկ թիւ 47, ուր կը վաճառէ հարսերու համար ծաղկաւէտ կըրլանդներ, քօղեր, ձեռնոցներ, կօշիկներ ևն. և կը զարդարէ հարսի մոմեր վայելուչ և ճաշակաւոր, համեստ գներով։

ՏԵՍ. ԵՒ ԳՈՐԾ. ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ
ԱՇԽԱՐՀԻԿ ԼԵԶՈՒԻ

Տարրական ընթացք գին 2 ղրշ.
Միջին ընթացք » 4 »

Մեր աշխատակից Բ. Մ. Պօզաճեանի սոյն երկու քերականութիւնները ջերմապէս կը յանձնարարենք ազգ. վարժարանաց Տեսչութեանց ուշադրութեան, իբրեւ ամէնէն խնամով պատրաստուածն իր նմաններուն մէջ, եւ որ արդէն Ուսումն. Խորհրդոյ եւ Կրթական նախարարութեան պատրաստած ընտրելադասագրոց ցանկին մէջ անցած եւ Հայոց Միացեալ Ընկերութեանց բոլոր վարժարաններուն մէջ ընդունուած են։

Մեծաքանակ զեղչ ամէն դպրոցներու համար։

ՀԵՌԱԳՐԵՐ

Բարիզ, 22 յունուար. — Զինուորական խորհրդարանական յանձնաժողովը լսեց պատերազմական նախարարին բացատրութիւններն՝ հետեւակ զօրագունդերուն վրայ մէկ մէկ վաշտ աւելցնելու ծրագրոյ մասին։ Յանձնաժողովը նպաստաւոր կարծիք յայտնեց ծրագրոյն համար։

— Ելմտական նախարարն ի մօտոյ օրինագիծ մը պիտի ներկայացնէ՝ սակարանը կանոնաւորելու և միջնորդներու և սլլոց նկատմամբ փոփոխութիւններ ընելու համար։

ՊՐԻՒՍԷԼ. — Քօնկոյի կառավարութիւնը բոլորովին կը հերքէ Պառօն Տանֆիի սպանութեան լուրը։

ԶԱՆԶԻՊԱՐ. — Զանզիպարի էմիրը՝ Համուտ պին Մուհամմէտ Պին Սայիտ, որ անցեալ օգոստոսին իր եղբօրորդւոյն յաջորդեց, ծանրապէս հիւանդ է։

ԱՀՌԵԼԻ ԵՐԿՐԱՇԱՐԺ

ՊՈՄՊԱՅ. — Յունուար 8ին երկրաշարժի երեք ցնցումներ զգացուեցան։ Քիլ կղզւոյն մէջ, որ կը գտնուի Պարսից ծոցին բերանը, բոլոր բնակարանք կործանեցան։ Երկու հազար հինգ հարիւր մարդ մեռան փլատակաց տակ։ Կղզւոյն բնակչաց թիւն էր հինգ հազար։

ՄԱՏՐԻՏ. — Սպանիոյ թագուհւոյն անուան տօնախմբութեան առթիւ Վէյլէր զօրավարը պիտի արձակէ Բինար-տէլ-Րիոյի Քուպացի բանտարկեալները։

ԼՈՆՏՈՆ. — Անգլեւվենեցուելեան անհամաձայնութիւնը կարգադրող դաշնագրութիւնն յառաջիկայ շաբթուն պիտի ստորագրուի։

— Անգլիական կառավարութիւնն արգիլեց Հնդկաստանէն եկող նաւերու մուտքն ի Մալթա,

— Անգլիոյ պանքան իր զեղչի սակը հարիւրին չորսէն երեքուկէսի իջուց, դրամական հրապարակին դիւրին կացութեան շնորհիւ։ Իր շաբաթական հաշուեկշռէն կերեւի թէ մետաղադրամի աւելցած է 817,000, առեւտրական թուղթերը 67,000, պանքատոմսերու պահեստը 958 հազար ոսկի, որով պահեստն այնպէս կը համեմատի պանքային յանձնառութիւններուն որպէս 52.14 առ հարիւր։

ՊԵԼԿՐԱՏ. — Միլան թագաւորն այսօր Բարիզ կուղեւորի։ Նաթալի թագուհւոյն հետ համաձայնութիւն տեղի չունեցաւ։

ԻՍՄԱՅԻԼԻԱ. — Յունուար 11էն 20(Ն.Տ.) Սուէզէն անցան 79 նաւ. հասոյթ գոյացաւ 1,760,000 ֆրանք։

ԱՅՍ ԱՌՏՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳՐԵՐ

ԲԱՐԻԶ, 22 յունուար (Էքէնս). — Պելկրատի ռուս դեսպան Պառօն Րօզէն Քօբէնհակի դեսպան պիտի անուանուի փոխանակ Մուրավիէվ կոմսին։

ԼՈՆՏՈՆ. — Անգլիոյ և Ամերիկայի միջեւ առեւտրական դաշնագրութիւն մը պիտի կնքուի։

ՎԻԷՆՆԱ. — Արտաքին գործոց նախարար Կոլուխովսքի կոմսը Պերլինէն հոս վերադարձաւ։

ՀՌՈՄ. — Կը հերքուի այն լուր թէ Անգլիոյ եւ Իտալիոյ միջեւ համաձայնութիւն մը գոյացած ըլլայ՝ Հապէշստանի սահմանակից Սուտանցի մէկ քանի ցեղերու դէմ գործելու համար։

ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆՔ. — «Բիւզանդիոնի ընթերցող Օրիորդ մը» մեզ ղրկած է 108 ղրշ. Խասգիւղի աղքատներուն։ — Աֆիոն Գարահիսարէն Ս. Սինանեան էֆ. 505 ղրշ. ոսկեդրամի փոխանակագիր մը ղրկած է մեզ՝ Կ. Պոլսոյ աղքատներուն համար։ Նուիրատուներուն ցուցակն եւս հաղորդած է մեզ։ — Նիկոմիդիայէն Օ. և Ս. Տէր Ազարեան Տեարք մեզ ղրկած են 60 ղրշ.ի փոխանակագիր մը, յորմէ 20 ղրշ.ն Ազգ. Հիւանդանոցին, 20 ղրշ.ը Խասգիւղի աղքատներուն և 20 ղրշ.ն ընդհանուր աղքատաց համար հացագին։ — Ինչպէս երեկի Խմբագրականին մէջ յիշած էինք, Նիկոմիդիոյ Թաղ. Խորհուրդն ալ մեզ ղրկած է նուիրատուներու ցուցակ մը որք 2,639 ղրշ. յանձնած են Առաջնորդարան՝ ի նպաստ գաւառացի, Պոլսեցի և Նիկոմիդիացի աղքատաց։ — Այս ամէն գումարներէն և նախագոյն ծանուցուածներէն ինչ որ վճարուած է Բիւզանդիոնի Խմբագրատան՝ արդէն Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր տրամադրութեան ներքեւ դրուած են, նուիրատուներուն բաղձանքին համեմատ։

ՄԵՐ ԹԵՐԹՕՆԸ

այսուհետեւ կը դրուի լրագրոյս Չորրորդ երեսին մէջ, օրուան նիւթերուն աւելի մեծ տեղ տալու համար Բ. և Գ. երեսներուն մէջ.

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը շրջաբերական մը կը պատրաստէ՝ գաւառաց Առաջնորդներուն, Առաջ. տեղապահներուն և Պատրիարքական փոխանորդներուն ղրկելու համար։

Քաղաքական՝ Ժողովն երէկ ի նիստ գումարուեցաւ Ղալաթիոյ Խորհրդարանը նախագահութեամբ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր և ատենապետութեամբ Տատեան Բարձր. Յարութիւն փաշայի։ Ներկայ էին բոլոր անդամներն, ի բաց առեալ Սեննքերիմ էֆ. Մանուկեան և Զարեհ էֆ. Տիլպէր։

Ժողովը տեղեկանալով որ Ազգ. Հիւանդանոցի Հոգաբարձութեան անդամ Տիգրան էֆ. Մանուկեանէ և Գրիգոր էֆ. Էվրէնեանէ զատ Գրիգոր Սվեսնաքեան, Տքդ. Պապազեան և Գառնիկ Համբարձումեան էֆէնտիներն ալ կը շարունակեն իրենց պաշտօնը, Նախորդ որոշման համաձայն, տնօրինեց իրենց պաշտօն տալ որ Հոգաբարձութեան անդամակցելու համար չորս հոգի ալ ընտրելի ներկայացնեն Ժողովին։

Ասկէ զատ զբաղեցաւ յարաբերական խիստ կարեւոր խնդիրներով և պորտ ու պատշաճ տնօրէնութիւններն ըրաւ։

— Գասըմփաշայի Թաղական Խորհուրդն երէկ Քաղաքական Ժողովոյ դիմելով Թաղային սնտուկին տարապայման անձկութիւնն և հասոյթից չգոյութիւնը յայտնած ու տնօրինութիւն խնդրած է։

Ուսումնական Խորհրդոյ Գ. նիստը տեղի ունեցաւ երէկ Բերայի Արեւստանոցին մէջ, ատենապետութեամբ Տոք. Վահրամ էֆէնտի Թորգոմեանի, և հետեւեալ որոշումները տրուեցան։

1. Ղալաթիոյ Ազգային Կեդրոնական Վարժարանի վերաբացման մասին վերստին խորհրդակցութիւն մ'ընելով, որոշեց այս մասին իր կարծիքն ու տեսութիւնները յայտագրել Պատկ. Քաղաքական Ժողովոյ։

2. Այս նստին մէջ եւս իր աշխատութիւնները շարունակեց Մայրաքաղաքիս ազգ. վարժարանաց արդի վիճակը պարզող վիճակացոյց-պատկերի պատրաստութեան մասին և որոշեց իւրաքանչիւր դպրոցական տարւոյ սկիզբն այս տեսակ վիճակացոյց մը պատրաստել և տալ հրատարակութեան համար։

3. Ուշադրութեան առաւ Խասգիւղի Ներսէսեան ազգ. վարժարանի ցաւալի վիճակն և խորհրդակցութենէ մը յետոյ, որոշեց խնդրել Պատկ. Քաղաքական Ժողովէն դարման մը տանիլ անոր այս վիճակին։

4. Կազմական Կանոնագրի տրամադրութեանց համեմատ թէեւ ուսուցչաց եւ ուսուցչուհեաց ընտրելեաց քննիչ Յանձնաժողովոյ նիստերը տեղի կունենան Յուլիս եւ Օգոստոս ամիսներու մէջ, սակայն նկատելով որ անցեալ շրջանի մէջ ինչ ինչ պատճառներով այդ յանձնաժողովոյ գումարումները տեղի չեն ունեցած եւ միւս կողմէ տեսնելով որ կարգ մը ուսուցիչներ վկայական չունենալով, չեն կրնար պաշտօնի կոչուիլ, հարկ տեսաւ այժմէն քննիչներ կարգել և հրաւիրել վկայական չունեցող ուսուցիչներն և ուսուցչուհիներն որ յատուկ խնդրագրով մը Խորհրդին ներկայանան, քննիչ յանձնաժողովին յանձնարարուելու համար։

Այս քննիչ Յանձնաժողովն, որու պաշտօնը երկու ամիս պիտի տեւէ, կազմուած է հետեւեալներէ Տ. Յովսէփ Ծ. վրդ. Այվազեան, Տ. Սահակ Ա. քհնյ. Տ. Սարգսեան, Տիկին Մաքրուհի Մերասեէտի, Տիկին Մատթէոսեան, Օրիորդ Զարուհի Սէֆէրեան, Յակոբ էֆ. Պօյաճեան, Միհրան էֆ. Արփիկեան, Նշան էֆ. Ղուկասեան, Աւետիս էֆ. Առանձար, Յակոբ էֆ. Ոսկան, Խաչիկ էֆ. Թահթաճեան, Սիմոն էֆ. Գափամաճեան, Գալուստ էֆ. Մալաթեան և Յովսէփ էֆ. Նուսուփեան։

Ուսումնական Խորհրդոյ անդամներէն Բարսեղ էֆ. Աւետիսեան, որ հրաժարած էր, Ամեն. Ս. Պատրիարք

Հօր հրաւէրին վրայ իր հրաժարականն ետ առած ըլլալով, ներկայ գտնուեցաւ երէկուան նստին և մասնակցեցաւ անոր աշխատութեանց։

Յաջորդ նիստը տեղի պիտի ունենայ յունուար 16 ին, Բերայի Արհեստանոցին մէջ։

Եւրոպէն մեզ կը գրեն թէ Թաղին երկու եկեղեցեաց և վարժարանաց վիճակը ցաւալի է։ Ոչ Թաղական խորհուրդ կայ, ոչ դրամ, ոչ ժողովուրդ զանոնք հոգալու. տնօրինութիւն կը խնդրեն Պատրիարքարանէն։

— Պէյքոզի Թաղական խորհուրդն որ հրաժարած էր՝ վերստանձնած է իր պաշտօնը։

— Ի հանգիստ հոգւոյ Սարգիս էֆէնտի Կիւլպէնկեանի՝ Տ. Մելքիսեդեկ արքեպիսկոպոս Ս. Պատարագ պիտի մատուցանէ Հիւանդանոցի Ս. Փրկչի մատրան մէջ, և այս առթիւ պիտի օծէ Տէմիրճարուլեան Սարգիս էֆ. ի կողմէ նուիրուած արծաթեայ խաչն։

— Բերայի ազգ. վարժարանաց ընդհանուր տնօրէն Յակոբ էֆ. Նիկողոսեան շնորհակալութեամբ կը ծանուցանէ մեզ թէ Յարութիւն էֆ. Սերոբեան երկու հարիւր փր. և Տիգրան էֆ. Առաքելեան՝ իր վաղամեռիկ աղջկան՝ Օր. Մառի Տ. Առաքելեանի յիշատակին՝ համար հարիւր փր. նուիրած են Բերայի վարժարաններուն դասական և գրական պիտոյք հայթայթելու համար, Օր. Էլիզ Պ. Ասթարճեան ալ 540 ղրշ. նուիրած է՝ Ս. Ծնունդի առթիւ աղքատ աղջ հաճելի նուէր մ'ընել խնդրելով։

— Աֆիոն Գարահիսարէն կը գրեն թէ տեղւոյն Առաջ. փոխանորդ Տ. Մկրտիչ Վ. Աղաւնունի Ծննդեան առատօրէն պատարագ մատուցանելով քարոզ խօսեր է. յաւարտ քարոզին բարեմաղթութիւններ ըրեր է Վեհ. Սուլթանին համար։

— Ըստ խնդրանաց Սամաթիոյ Ս. Գէորգ եկեղեցւոյ քահանայից դասուն եւ Թաղական խորհրդոյ, Տ. Եղիշէ Ծ. Վ. Դուրեան յառաջիկայ Բշ. տօն Անուանակոչութեան՝ պատարագ պիտի մատուցանէ նոյն եկեղեցւոյն մէջ։

ՍԱՆԱՍԱՐԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

Էրզրումէն եկած մասնաւոր լուրերէ գոհութեամբ կը տեղեկանանք թէ Սանասարեան վարժարանն ամենայն կանոնաւորութեամբ կը շարունակէ 1896-97 տարւոյ ուսումնական շրջանը։ Ուսուցչական խմբին մէջ աւելցած է այս տարի գաղղիացի կարող ուսուցիչ մը, Պ. Պէլարիս, որ եռանդով և աշխուժիւ կուսուցանէ ֆրանսերէն լեզուն և ի մասնաւորի՝ խօսելավարժութիւնը (Բ—Ը)։ Ներկայ շրջանին մէջ ուսանողաց թիւն է 94, որոնցմէ 32ը ձրիավարժ սաներ են, 31ը պաշտպանեալ կամ թոշակաւոր, 25ը ցերեկեայ թոշակաւոր, և միացեալ 6ը քաղաքացի պատանիներ, մի միայն արուեստի (կաշեգործութեան կամ հիւսնութեան) կը հետեւին ձրի։ Պաշտպանելոց թիւն է 22, որոց 6ը Կ. Պոլսոյ Պատ. Խնամակալութեան ծախքով, 6ը ռուսիացի Պ. Փօփովեանի և 10ը նոյնպէս ռուսիացի ազգայիններէ Պ. Ծատուրեանի ծախքով կը դաստիարակուին Սան. վարժարանի յարկին տակ։ Այս պաշտպանեալ տղայք առ հասարակ որբ են, հեռաւոր կամ մօտաւոր գաւառներէ ընտրանօք առնուած։

Ուրախութեամբ կը դիտուի թէ տեղական Հոգաբարձութեան և վարժարանի Տեսչութեան կողմանէ որ և է աշխատութիւն չի խնայուիր* բաղձալի արդիւնաւորութեան մէջ պահելու համար բարեբար Սանասարեանի այս գեղեցիկ հաստատութիւնը։

«Ուղեւոր մը,» որ առիթ ունեցած է անձամբ այցելելով տեսնել վարժարանին վիճակն, այս անգամ ղրկած է մեզ մանրամասն նկարագիր մը, զոր պիտի հրատարակենք Բիւզանդիոնի մէջ յառաջիկայ առթիւ։

ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆՔ ՈՒՍՈՒՄ. ԽՈՐՀՐԴՈՅ

Պատ. Ուսումնական Խորհրդոյ տեսուչք անդամք սկսած են վարժարաններն այցելել և կիմանամք թէ անոնց մէկ ընդհանուր տեղեկագիրն ալ պիտի հրատարակեն Ազգ. լրագրաց միջոցաւ։ Ուսումնական Խորհրդոյ տեսուչք անդամք մայրաքաղաքիս վարժարաններն այցելելէ և անոնց տրուած ուղղութեանցը վերահասու լինելէ յետոյ, տարակոյս չկայ թէ ձեռք պիտի առնուն ուսուցչաց վկայականի խնդիրն, առաջնութիւն տալով անոր՝ պիտի փութան պարտք դնել վարժարանաց հոգաբարձութեանց վրայ չընդունիլ ո՛չ զոք ի վարժարան իբրեւ դասատու կամ դաստիարակ առանց օրինական վկայականի, քանզի, այո՛, տեղ տեղ կան վարժարաններ ուրոց տեսուչք իսկ չունին ի ձեռին վկայական, պաշտօն ստանձնած են այնպիսիք որք տողադարձութեան կանոնները չեն գիտէր, պարզ ուղղագրութիւն մ'անգամ չեն կարող ընել, այլ սակայն իբրեւ դասատու կամ դաստիարակ պաշտօն ստանձնած են ազգին զաւակները կրթելու... և ամսաթոշակ կը ստանան։

ԳՐ. ԿԱՐԱՊԵՏԵԱՆ

Սկիւտար

Սամաթիաէն մեզ կը գրեն.

Գոհութեամբ կը տեսնենք որ մեր առժամեայ Թաղ. Խորհրդոյ միացեալ երկու անդամք՝ հաստատամտութեամբ կը շարունակեն իրենց պաշտօն և կը ջանան Թաղային գործերը գոհացուցիչ վիճակի մէջ դնել։ Թաղ. Խորհուրդը վերջերս ուսուցչական լաւ խումբով մ'օժտած է տեղւոյս երկսեռ վարժարաններն և ամէն ջանք կ'ընէ՝ նոցա բարոյական մակարդակն առաւել ևս բարձրացնելու։

Ամսոյս սկիզբէն, Թաղս ունեցաւ նաև Մանկապարտէզ մ'՝ վկայեալ մանկապարտիզպանուհւոյ մը տնօրէնութեան ներքեւ։ Երկսեռ վարժարանաց և աղքատաց գանձանակները շրջագայելու հրաման առնուած է։ Եկեղեցպախնամ Մարմնաժողովն եւս, որ պաշտօն ունի Ս. Եկեղեցւոյ ներքին բարեզարդութեան համար պէտք եղածներն հոգալ, Ս. Ծննդեան տօնին առթիւ ամենայն անձնուիրութեամբ աշխատեցաւ։

Յառաջիկայ կիրակի յունուար 12 Թաղեցի ազգայնոյ մը ննջեցելոց հոգւոցն համար և յաջորդ օրն երկուշաբթի յուն. 13, Տօն Անուանակոչութեան, Ս. Եկեղեցւոյս հիմնադիր Պալեան Կարապետ Ամիրայի հոգւոյն, Արժանապատիւ Տ. Բարգէն վրդ. Կիւլէսէրեան, հանդերձեալ է Ս. Պատարագ մատուցանել Թաղիս Ս. Աստուածածնայ Եկեղեցւոյն մէջ։

Ի Դիմաց Թաղ. Խորհրդոյ Պէշիքթաշի

Ատենապետ — Ատենադպիր

Յ. Մ. ՍԱՄԱՆՃԵԱՆ — Տ. ՏԱՏԵԱՆ

Թաղիս Քարոզիչ Գեր. Տ. Հմայեակ Սրբազան Եպիսկոպոս Դիմաքսեան հանդերձեալ է Ս. Պատարագ մատուցանել ամսոյս 12 յառաջիկայ կիրակի առաւօտ ի Ս. Յարութիւն Եկեղեցւոյ Բերայի, ի հոգեւոր մխիթարութիւն բարեպաշտ ժողովրդեան։ Ի գիտութիւն հանրութեան ձեր Պատ. Օրագրի միջոցաւ ծանուցանելնիդ կը խնդրենք։

Թաղական Խորհրդոյ

Ատենապետ — Բ. Ատենադպիր

Յ. Մ. ՊՕՇՆԱԿԵԱՆ — Գ. ՍԻԼԻՄԻԿՃԵԱՆ

ՏՔԴ. Ա. ԳԱՐԱԳԱՇ

Նախկին բժիշկ Բարիզու մանկաբարձական եւ կնախտաբուժական հիւանդանոցին եւ վկայեալ Վիեննայի համալսարանական «Ալկէմայնէ Քրանքընհաուս» հիւանդանոցէն։

Բերա Շիշլի փողոց Թիւ 21

Ծաննիէ դեղարանին մօտ,

Վիեննայէն վերադարձած, հիւանդ կընդունի իր բնակարանն, ամէն օր ժամը 7էն 10 (ը. թ.)։ Չորեքշաբթի օրեր ձրի։ Կըզբաղի ընդհանուր բժշկութեամբ եւ մասնաւորապէս մանկաբարձութեամբ եւ կանանց հիւանդութեանց ճիւղով։ 3—10

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՍԵԼԱՄԼԸՔԻ արարողութիւնը տեղի ունեցաւ երէկ Համիտիյէ մզկիթին մէջ. Վեհ. Սուլթանը միջօրէին նոյն մզկիթը գնաց և ուրբաթու աղօթքը կատարելէ յետոյ կայս. Պալատ վերադարձաւ։ Հիւրանոցին մէջ կը գտնուէին ամերիկեան դեսպանն ու ամերիկացի զբօսաշրջիկներ, իտալական ընդհանուր հիւպատոսն ընտանեօք, Հանրային Պարտուց վարչական ժողովին նախագահ Սըր Վինսընթ Քայլարտ, Քրէտի Լիոնէի տնօրէն Մ. Պլանշընէ և քանի մը օտարազգիներ։ Ներկայից ոմանք սենեկապետաց միջոցաւ արժանացան կայսերական մեծարանաց։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԶԵԿՈՒՑՄՈՒՆՔ

Վեհ. Սուլթանին բարձր նախագահութեամբ կազմեալ այն յանձնաժողովն, որ պաշտօն ունի զինուորական հաստատութեանց համար նպաստ հաւաքել, մինչեւ հիմա հանգանակեց 6,521,375 ղրուշ։

ԲԱՆՏԱՐԿԵԱԼՔ.—Կայս. Իրատէի մը համաձայն առջի իրիկուն հեռագրաւ ծանուցուեցաւ գաւառներն որ Վեհ. Սուլթանի ծննդեան տարեդարձին առթիւ ազատ արձակուին՝ իրենց պատժոյն երկու երրորդ մասն աւարտող բանտարկեալք, որոց ցուցակը նախապէս մատուցուած էր ի Կայս. Պալատ։

ԵԼՄՏԱԿԱՆ Նախարարութիւնն հրամայեց Փողերանոցին արծաթէ ու ալիւմինիոմէ երկու տեսակ չքադրամներ շինել, որք պիտի տրուին զինուորական հաստատութեանց հանգանակութեան մասնակցողներուն։

ՔԱՂԱՔԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆԸ պաշտօնեաներ կարգեց որք պիտի քննեն թաղապետութեան շրջանակաց վարչական ու հաշուական գործառնութիւնները։

ԱՐՄՏԵԱՑ ՍԱԿԱՐԱՆ. — Կ. Պոլսոյ Առեւտրական Սենեակը կանոնագիր մը պատրաստեց մայրաքաղաքիս մէջ հաստատելի արմտեաց սակարանին համար և պիտի մատուցանէ առեւտրական նախարարութեան։

ԻՄԹԻԱԶԻ ՇՔԱԴՐԱՄ.— Վեհ. Սուլթանն Իմթիազ պատուանշանի ոսկի և արծաթ չքադրամն շնորհեց պուլկարական գործակատար Մ. Մարքովի։

ԱՖԻՈՆ Գարահիսարէն կը գրեն մեզ թէ Ագշէհրի երկաթուղւոյ գծին աշխատութիւնք, թէև ձմրան պատճառաւ դադրած են, սակայն գործը բաւական յառաջացած ըլլալով յուսալի է թէ գծին առժամեայ ընդունելութիւնն ի մօտոյ տեղի ունենայ։

ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ դեսպանն առջի գիշերը սեղան մը տուաւ որուն ներկայ գտնուեցան արտաքին գործոց նախարար Թէվֆիգ փաշա, արարողապետ Մունիր փաշա, կայս. Թիկնապահ Ֆուատ փաշա, ֆրանսական, հոլանտական ու հելլենական դեսպաններն և այլք։

ԴԱՄԱՍԿՈՍԻ երկաթուղւոյն պարտաթղթոց գներու բարձրացմանը համար Լ. Հէրլէր կ'ըսէ թէ յառաջ եկած է այն լուրէն որուն համեմատ Բարիզի ու Հոլանտայի պանքան գնած է Իզմիր-Գասապայի երկաթուղւոյն հին պարտաթղթերէն 19,000 հատ։ Պանքան մտադիր է եղեր գնել Օսմ. Պանքային ունեցած նոյն երկաթուղւոյ նոր արժէթղթերը։

ԳԱՆՁ ՄԸ. — Գոնիայի նահանգին Ագշէհր գաւառի Օսա Պաշը գիւղին մէջ գիւղացի մը մէկ քանի տարի առաջ գանձ մը գտնելով գաղտնի պահեր է իր գիտը։ Այժմ թէև գաղտնիքը երեւան ելած է սակայն գանձուն տեղը յայտնի չէ, որովհետեւ նորէն ուրիշ տեղ մը պահուեր է։ Գանձը կը բաղկանայ 60 օխայի չափ ոսկի հին դրամէ, 150 օխա արծաթ դրամէ և 60 օխա դոհարեղէններէ և այլն։

ԺԱՆՏԱԽՏ.— Վերջին լուրերու նայելով եւրոպական կառավարութիւնք համաձայնած են գործադրելու Օսմ. կառավարութեան առաջարկութիւնն որ է Ատէնի մէջ քարանթինա հաստատել Հնդկաստանէն եկողներուն համար։

— Պոմպայէն եկած մասնաւոր հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ համաճարակին զոհերու թիւն սկսած է պակսիլ.

ՅՈՒՆԱՑ Պատրիարքարանի Սինոդն առջի օրը զբաղեցաւ վերջնական որոշում մը տալու Սկիւպի մետրապոլտին խնդրոյն առթիւ։

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ երկաթուղեաց ընկերութիւնն յատուկ վակոններ պիտի շինէ թղթատարական պայուսակներու համար։

ՔԱՂԱՔԱՅԻՆ պաշտօնէից հանգստեան թոշակի սնտուկին հաշուական գործողութիւններն աւելի կանոնաւորելու համար, տեղեկագիր մը պատրաստուելով յանձնուեցաւ Ելմտական նախարարութեան ի գործադրութիւն։ Սնտուկին՝ նահանգաց արկղերէն ունեցած պահանջները ժամ առաջ պիտի գանձուին։

ԹՂԹԱՏԱՐՆԵՐԸ. — Քաղաքային պաշտօնեայք պատասխանատու պիտի ըլլան, երբ սուրհանդակներուն հարկ եղած թուով ոստիկան-զինուորներ չընկերացնեն։ Այս որոշում տրուեցաւ՝ թղթատարներու երթեւեկութիւնն ապահովցնելու համար։

ԳՈՆԻԱ. — Գոնեայի նահանգը ծովու մակերեւոյթէն 1023 մէթր բարձր է, և իր տարածութիւնն է իբր 91,600 քառ. քիլոմէթր։ Բազմամարդութիւնն է իբր 1,000,000 բնակիչ, որոց 849 հազարն իսլամ, 52 հազարն Յոյն, 10 հազարն Հայ, 5 հարիւրն Հրեայ և 3 հարիւր կաթոլիկ ու բողոքական են։ Այս նահանգը կը պարունակէ 5 գաւառ, 30 գաւառակ, 35 գիւղախումբ, (63 գիւղաքաղաք), 1993 գիւղ, 182,435 տուն եւ 855 թաղ։ Ամբողջ Գոնեայի կուսակալութեան մէջ կայսերական կառավարութեան տարեկան հասոյթն է 692 հազար օսմ. ոսկի և ծախքը՝ 113 հազար ոսկի։ Տասանորդի տուրքը միայն 250-260 հազար ոսկի կ'արտադրէ։

ԴԱՏԱԿԱՆ Նախարարութիւնն, ըստ խնդրանաց աւստրիական դեսպանատան, քննութեան ձեռնարկեց մէկ քանի աւստրիացիներու նկատմամբ որք կարգ մը աղջիկներ խաբելով Աւստրիայէն ու Հունգարիայէն Կ. Պոլիս բերած և հանրատուներու յանձնած են։

ՆԵՐՈՒՄ.—Մէքքէցի Իպրահիմ օղլու Սալիհ, որ իբրեւ մարդասպան մահուան դատապարտուած ըլլալով 17 տարիէ ի վեր Սինոպի բանտը կը գտնուէր, ազատ արձակուեցաւ՝ ծերացած և անբուժելի հիւանդութեան մը ենթակայ եղած ըլլալուն համար։

ՈՍՏԻԿԱՆ-ԶԻՆՈՒՈՐՔ.—Վեհ. Սուլթանին հրամանաւ, Կ. Պոլսոյ հեծեալ ոստիկան-զինուորներու ձիերու կերին համար, փոխանակ ամսական վճարելու, յետ այսորիկ գարի և յարդ պիտի տրուի և ոստիկան-զինուորաց թոշակներն ալ ամսէ ամիս կանոնաւորապէս պիտի վճարուին։

ՕՏԱՐ ՄԱՐՏԱՆԱՒՔ. — Անգլիական երեք մարտանաւեր՝ 1500 նաւազներով ու 30 թնդանօթներով՝ Սէլանիկէն Գավալա գացեր են։ Անգլիական ուրիշ մարտանաւ մ'ալ, որ ունի 600 նաւազ ու 10 թնդանօթ, Սէլանիկէն Մալթա գացեր է։

ՁԵՐԲԱԿԱԼՈՒՄ.— Իգդամ կը պատմէ թէ ի Բերա Կալաթա Սէրայի դիմաց լուսանկարիչ Գրիգոր Յովհաննէսեանի տղան Սմբատ երէկ առտու իր հօրն արկղէն հարիւր ոսկի գողցեր և անկից Ղալաթիա իջեր է պուլկարական շոգենաւով Վառնա փախչելու համար, սակայն ոստիկանք իմանալով ձերբակալեր են զայն։ Սմբատի վրայէն գտնուեր է գողցած դրամը։

Ս. Կ. ԱԿԱԵԱՆ
ՆԿԱՐԻՉ ԵՒ ԳԾԱԳՐԻՉ

1. Մասնաւոր դասախօսութիւնք գծագրութեան, գծագիտութեան և գեղագրութեան։

2. Ճարտարապետական, երկրաչափական ամէն տեսակ գծագրութիւնք, պասմայի եւ խալիի նկարներ եւրոպական ու ասիական ճաշակաւ, մօնօկրամներ, պաստառի և բասմայի թղթի վերաբերեալ ամէն տեսակ գծագրութիւնք, նոյնպէս սալօնի բարձերու ամէն տեսակներն թէ թաւիշի և թէ զանազան կերպասից վրայ. Ջրաներկ, եւ նկարչական ամենանուրբ աշխատութիւնք այցեքարտից, պարահանդէսից տոմսերու, ճաշկերոյթից եւլն. եւլն. աշխատութիւնք։ Օրացոյցերու, քարթ-ատռէսներու, սիկարի թղթոց մեծ ազդարարութեանց և նօթայի վերաբերեալ պատկերներու շինութիւնք։

Ասոնցմէ զատ կը ստանձնէ մետաղեայ քարթ տը վիզիթ, քամեալ՝ պօնօ, չէք, քարթ ատռէս, ամէն տեսակ էթիքէթներ, հարսանեկան հրաւիրագրեր, անվլոբներու վրայի ատռէսներ, փաթթուրաններու ամէն տեսակներն, («իրֆի-լէր», [illegible]) եւլն. եւլն։ Գծագրութիւնը խիստ գոհացուցիչ պայմաններով։ Ղալաթիա, Զէչէեան խան։ 4—2

ՍԵՂԱՆԱՒՈՐԱԿԱՆ

ՍԱԿԱՐԱՆ ՂԱԼԱԹԻՈՅ
11 ՅՈՒՆՈՒԱՐ

Երէկ իրիկուն գոցուեցաւ

Օսմ. քօնսօլիտէ Սէրի Դ. Օ. Ո.		23 28½
Ամենէն բարձր գին	»	23 30
Ամենէն վար գին	»	23 26½
Օսմանիյէ	»	80 —
Ռումէլիի երկաթ. փր.		109 3/8
Ռէժի	»	15 08
Քրէտի ժէնէրալ օթթոմ.	»	7 10
Օսմ. Ապահ. ընկեր.	»	3 97½
Թրամուէյ բաժնեթ. ղրշ.		7 10
» ժուխանա	»	2 32½
Սիկառէթ Ա.	»	1 30
Սիկառէթ Բ.	»	1 25
Սօս. Օթ. Շամէ է Վալ. Ա. Ո.		3 13
Ճէն. Թօպաքօ Քօրբ. չիլին		— 07.3
Ճէն. ԷնԹէրբրայզ	»	— 09.9
Թրամուէյ պարտաթ. փր.		490 —
Տէրքօսի ջուրի ընկ.	»	340 —
Քարափ Կ. Պոլսոյ	»	455 —
Թրանվալ	»	33 —

ՍԹԻԼԱՆԳ

Քօնսօլիտէ մէկ օրուան Օ. Ո.		1 65
» ութ	» »	4 25
Ռում. երկ. մէկ	» »	— —
» » ութ	» »	— —

ԲԱՑՈՒՄ ԱՅՍ ԱՌԱՒՕՏ

Օսմ. Քօնս. Սէրի Դ. Օ. Ո.	23 25½

ՏՈՔԹՈՐ Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՎԿԱՅԵԱԼ ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ—ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ

Հաստատեալ յամին 1852

Նորահնար գործիքի մը միջոցաւ ամենասաստիկ ցաւած ակռաները, մէկ անգամէն վայրկենապէս կը լեցնեն, ցաւով դիմել եւ բուժուած վերադառնալ։ Կատարելագործեալ եղանակաւ, նուրբ, ճաշակաւոր եւ դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, յար եւ նման բնականի, դէնթէ յէ—ա—որ—ըէ—ն (ըստ տարիքի), ծոմոց—ըէ—ն, եւ տղոց որ-տատնդ—ըէ—ն երաշխաւորեալ։ «Սկոռբիթ» կոչուած բերնի հիւանդութիւնը, երեք այցելութեամբ կատարելապէս կը բուժեն, ինչպէս նաեւ թմրեցուցիչ դեղերու, եւ նորահնար աքցաններու միջոցաւ առանց ցաւի ատամհանութիւն։

Թիւ 396 Մեծ-Փողոց Բերա (Եանիի գարեջրատան վրայի յարկը ճիշդ Զըպուգճեանց դէմ)։

Գաղղիուղի յաճախորդք կրնան դիմել նաեւ իրենց բնակարանը թիւ 1 Նոր բացուած Խրիսօմէլի փողոց ամէն օր։

Ց. Գ. — Հաւասարելու համար Եւրոպիոյ եւ Ամերիկայի առաջին կարգի ատամնաբոյժերու, ձմեռները կիրակի օրերն ալ, ինչպէս նաեւ մինչեւ կէս գիշեր հիւանդ կ'ընդունին Բերայի գործատեղինին։

Ռումէլիի երկաթուղի փր.		109 3/8

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս ղրշ.		109 37½
Փարիզ 3 » փր.		22 82½
Ֆիօրին մանտա	»	10 76¼

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ

20 ֆրանքնոց	ղրշ.	87 32
Անգլիական ոսկի	»	110 12
Բօլ Էմբէռիալ	»	90 —
Մէճիտիյէ արծաթ	»	108 16
Ռուպլի թղթադրամ Օ. Ո.		8 54

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆՔ

ՓԱՐԻԶ, 22 ՅՈՒՆ.

Ֆրանսական Ռանթ 3%	փր.	102 65
Օսմ. քօնս. Սէրի Դ. բաց.	»	21 55
Օսմ. քօնս. Սէրի Դ. գոց.	»	21 45
» » » Բ.	»	37 85
» » » Գ.	»	22 37
Օսմանիյէ	»	390 —
Ռումէլիի երկաթուղի	»	110 —
Օսմ. Բոնօլիթէ	»	448 —
Մաքսատուն	»	467 —
Օսմ. Ռէժի	»	351 —
Օսմ. Կայս. Պանքա	»	563 —
Քրէտի Լիոնէ	»	790 —
Սուէզի բաժնեթուղթ	»	3367 —
Իտալական Ռանթ	»	91 15
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25 210
Դրամազեղչ	»	2 —
Թրանսվաալ լանտ	»	31 75

ՊԵՐԼԻՆ, 23 ՅՈՒՆ.

Օսմ. քօնս. Սէրի Դ.	մարք	— —
» փոխառութիւն 1888	»	— —
Ռումէլիի երկաթուղի	»	109 —
Անատ. երկ. պարտաթղթ.	»	88 30
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20 250

ՎԻԵՆՆԱ, 22 ՅՈՒՆ.

Փոխան. Լոնտոնի վրայ	ֆիօր.	95 —
Ռումէլիի երկաթուղի	»	52 87
Օսմ. Ռէժի	»	158 —

ԼՈՆՏՈՆ, 23 ՅՈՒՆ.

Անգլ. քօնսօլիտէ	Ա. Ո.	112 56
Օսմ. » Սէրի Ա.	»	66 50
» » » Բ.	»	37 25
» » » Գ.	»	22 12
» » » Դ. բաց.	»	21 20
» » » Դ. գոց.	»	21 18
Փոխառութիւն Գասապա	»	76 50
» Օսմ. 3½%	»	94 —
Օսմ. Կայս. Պանքա	»	12 40
Այտընի երկաթուղի	»	12 —
Եգիպտական Միացեալ	»	105 —
Հելլենական 5%	»	29 50
Մօնօբօլ հելլենական 4%	»	29 50
Ռանթ » 4%	»	24 —
Ռուսական 3½% 1891	»	103 —
Պուլկ. փոխառ. 6% 1888	»	93 75
» Նոր » 6% 1892	»	97 50
Փոխան. Փարիզի վրայ	»	25 275
Դրամազեղչ	»	3½

ՉԱՔԷԹ, բէլըրին կանանց, վերջին ձեւ — ի Թէբէնչ
ՄԱՆԴՕ կանանց, աղջկանց — ի Թէբէնչ
ՇՐՋԱԶԳԵՍՏ աղջկնց և մանկնց. — ի Թէբէնչ
ՀԱԳՈՒՍՏ արանց, տղոց, բուրդ, վայելչաձեւ — ի Թէբէնչ
ԲԱՐՏՍՈՒԻ ձմրան քասթոր, չվիօթ, հաստատ գոյն, աժան — ի Թէբէնչ
ՄՈՒՇՏԱԿԱՒՈՐ ԲԱԼԹՕ 4½, 5, 6 ոսկիի, խիստ աժան — ի Թէբէնչ
ՃԵՐՄԱԿԵՂԷՆ նուրբ, ընտիր, չափիկ, թաշկինակ, քրավաթ — ի Թէբէնչ
ՖԱՆԷԼԱ, գուլպա, ֆրանս. անգլ. լաւագոյն գործարնց. — ի Թէբէնչ
ԱՆԹԱՓԱՆՑ ՎԵՐԱՐԿՈՒ, զանազան տեսակ — ի Թէբէնչ
ՈՐՈՇ ԳԻՆ վերջնական։ 12—11

ՍՄԲԱՏ ԴԱՒԹԵԱՆ

Պատիւ ունի ծանուցանելու իր գաւառացի թղթակիցներուն թէ ի վիճակի կը գտնուի անձամբ վարելու իր գործառնութիւններն և պատրաստ է սովորական կանոնաւորութեամբ ու ճշդութեամբ կատարել իրեն ուղղուելիք ամէն յանձնարարութիւն։

Հասցէ. 10—1

Տէրը Ալիէտէ Պաշչէ Գափուսընտա Գազազքէր խանընտա Սմբատ Դաւթեան

ՍԱՐԷՆ ՁՈՐԷՆ

—Ի՞նչ է Քրիստոնէութեան ոգին.
=Սիրել նախ Աստուած և ապա քու ընկերն։
—Մշտատեւ բան կա՞յ.
=Ոչ ուրախութիւնն և ոչ տխրութիւնը մշտատեւ չեն. ինչպէս որ գիշերուան ցերեկ, այնպէս և տխրութեան ուրախութիւն պիտի յաջորդէ։
—Ի՞նչ է արտասուքը.
=Սրտին լոքանալը։
—Ի՞նչով է ազնուութիւնը.
=Ազնուութիւնը ծննդեամբ չէ, այլ առաքինութեամբ։
—Ի՞նչ է սիրելը.
=Դիմացինիդ սրտի հայելոյն մէջ ինքզինքդ դիտել է։
—Ո՞ւր է փոթորիկը.
=Սիրահարներու սրտին մէջ։
—Ո՞վ է աղուորը.
=Նա որ աղու բնոյթ ունի։
—Ի՞նչ բանէ պէտք է ամէնէն աւելի ակնածիլ.
=Պատմութենէ։
—Մեր մէջ ի՞նչ բան աժան է.
=Ածականը։
—Ի՞նչ է առաքինութիւնը.
=Համբերութիւն դժուար կացութեան մէջ, քաջութիւն վտանգի մէջ և բարեգործութիւն ամեն պարագայի մէջ։
—Ո՞ւր կը թառի աղաւնին.
=Մեր աղջկանց սրտին մէջ։
—Ի՞նչ է աղուամազը.
=Պատկերի մը ոսկեզօծ շրջանակը։
—Ո՞ւր պէտք է փնտռել յակինթը։
=Մեր աղջիկներուն շրթանց վրայ։
—Ի՞նչ է աղուէսը։
=Դիւանագէտներուն հարցո՛ւր։
—Ճակատագրի կը հաւատա՞ս։
=Ընել ինչ որ քեզմէ կախեալ է, մանաւանդ չի թերանալ. իսկ միացածին համար բաղդին կամ դիպուածին և կամ ճակատագրին յանձնել։
—Ի՞նչ է մրցակիցը։
=Չքեղ յառաջ մղող խարազան մը։

ՄԵՂՈՒ

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ Ընկ. Մօրէլըզ շոգենաւը, նաւապետ Ճօնսըն, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս կ'ըսպասուի յառաջիկայ երկուշաբթի ամսոյս 25ին։

Էղըօ շոգենաւը, Նաւապետ Ուաթսըն, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն մեկնած է ամսոյս 21ին եւ փետրվար 4ին հոս կ'ըսպասուի։

ԳԱՂՂԻԱԿԱՆ ԳՕԼԷԺ
ԸՆԴ ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԵԱՄԲ
Մ. Մ. ՖՕՌ ԵՂԲԱՐՑ

(Բերա, Թէբէպաշի փողոց, Թիւ 2 Ռուսիոյ դեսպանատան էտին.)

Ուսմանց ծրագիրը նոյն և նման է գաղղիական լիսէներու ծրագրին։ Խնամով կ'աւանդուին տեղական լեզուներ։ Թուրքերէն լեզու շաբաթը չորս անգամ։ Հայերէն շաբաթը երեք անգամ։ Այս վերջին ուսումն յանձնուած է Յ. Գուրգէն էֆէնտիի, որ քաջածանօթ է մայրաքաղաքիս մէջ։ 12—10

ՎԱՃԱՌԱԿԱՆԻ ԳՐԱԳԻՐ ՊԱՏՐԱՍՏ

Թուրքերէն եւ ֆրանսերէն նամականութեան քաջավարժ և մաքուր գիր ունեցող վայելուչ երիտասարդ մը որ ծառայած է մեծ վաճառատան մը մէջ, եւ գիտէ տումար բռնել, պատրաստ է դարձեալ վաճառատան մը մէջ ծառայել։ Ունի լաւ յանձնարարականներ։ Դիմել Բիւզանդիոնի Խմբագրատունը։ 10—5

COMPAGNIE ROSSIA A ST PÉTERSBOURG

ՌՕՍԻԱ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

1881 Մարտ 20 ի կայս. Իրատէով արտօնեալ
Ընկերութեան կեդրոնատեղին Բեէթերպուրկ
Ընկերութեան ապարանքը, Մեծ Մորսքայա 37
Ապահովագրութեանց ճիւղեր ՀՐԴԵՀ. — ԿԵԱՆՔ. — ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆ. — ԱՐԿԱԾՔ։

Ընկ. դրամագլուխ ամբողջովին վճարուած	10,000,000 Ֆր.
Երաշխաւորութեան գումար	67,000,000 »
1895 ի հասոյթը	25,000,000 »
1881 էն ի վեր Ընկերութիւնը իր ապահովագրեալներուն վճարած է մօտ	100,000,000 »

Ընկերութեան քննիչ ի Կ. Պոլիս Ա. ՀԻՒՐՄՈՒԶ
Ղալաթիա, Քարաքէօյ [illegible] (Բէն Մուրատ [illegible])
Ընդհ. Գործակալ Թուրքիոյ համար ՓԷՕՏՕՐ ՐԷՔԷՊԷՆ

ԻՒՆԻՕՆ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ ՀԻՄՆԵԱԼ 1828 — 1828 L'UNION DE PARIS — ԿԵՆԱՑ ՃԻՒՂ ՀԻՄՆԵԱԼ 1829

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ Ի ՓԱՐԻԶ ՎԱՆԴ ՓՈՂՈՑ ԹԻՒ 15, ԻՒՐ ԱՊԱՐԱՆՔԻՆ ՄԷՋ

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ

Դրամագլուխ	Ֆր.	10,000,000
Պահեստ	»	7,650,000
Թղթապանակի մէջ	»	69,246,000
Հասոյթ 1892 տարւոյ	»	16,000,000
Հատուցուած վնաս	»	176,000,000

ԿԵՆԱՑ ՃԻՒՂ

Դրամագլուխ	Ֆր.	10,000,000
Պահեստ	»	104,500,000
Ապահովագրութիւնք	»	250,000,000
Հասոյթ 1892 տարւոյ	»	17,750,000
Հատուցուած վնաս	»	65,000,000

Ընկերութեան դրամատունն է Օսմ. կայս. Պանքան։
Մանրամասնութեանց համար դիմել առ մասնաւոր Տնօրէն Տ. ՍԻՄՕՆ ՔԱՑՍԷՐԼԵԱՆ
Կ. Պոլիս, Կալաթա, Գարաքէօյ Եէնի-խան Ա. յարկ։

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ

ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՏՐԱՍՏ ԳՈՒՄԱՐ

906,000,000 ՖՐԱՆՔ

ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ ԵՒՐՈՊԱ

Փարիզ, 16, Պուլվար տը՛ Իթալիէն 1, 3 էր Լը Բէլըթիէ փողոցի անկիւնը Նիւ-Եորքի մէջ 1845 հիմնուելէն ի վեր

Ապահովագր. Ներու վճ.	1,123,000,000
1895 ի տարեվերջին	
Ապահովագրեալներու վճ.	87,000,000
Հասոյթ	196,000,000
Նոր ապահովագրութիւնք	661,000,000
1896 յունուար 1	
Ալանդք և անշարժ կալուածք յԵւրոպա	40,000,000
Յաւելեալ դրամագլուխ	124,000,000
Արդի ապահովագրութիւնք	4,141000000

Տէէպէրական ապահովագիր

Շահաբաժիններու բարդմամբ և ապահովագիներու վերադարձմամբ՝ ի դէպ մահու։ Պայմանագրութեան նոր եղանակ, սկսեալ Առաջին տարւոյն լրմանուն պէս։ ԱՌԱՆՑ ՎԵՐԱՊԱՀՈՒՄԻ ի մասին բնակութեան և ուղեւորութեան։ Հինգ տարի առաջ ԻՐԱԻՈՒՆՔ ծախել Ընկերութենէն փոխառութիւններու որոց գումարը նշանակուած է ապահովագրին մէջ։ Աւելի ընդարձակ տեղեկութիւններու համար դիմել առ

Տնօրէնութիւն ի Թուրքիա
Ճ. ՈՒ. ՀՈՒԻԹՕԼ ԵՒ ԸՆԿ.
Լօյվտա փողոց, Վիթալիս խան
Ղալաթիա

«ԲԻՒԶԱՆԴԻՈՆ»Ի ԾԱՆՈՒՑՈՒՄՆԵՐԸ

Գործ փնտռող երիտասարդներին, կամ նոր գործ մը ծանուցանել խնդրողներուն, բացառիկ դիւրութիւնք կը տրուին Բիւզանդիոնի Խմբագրատան մէջ։ Ոչ միայն կարեւոր զեղչ մ'ըրած ենք այսպիսի ծանուցումներու գնոյն վրայ, այլ և առաջարկութիւններուն պատասխաններն ընդունելու և հաղորդելու միջոցները կ'ընծայենք։

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ
ընդ Հըլ ՀԸԼԻ, Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԵՒ ՕՏԵՍԱՅԻ

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Ալպանօ	1069	Տօմինօ	937	Իտահօ	5540	Բօլօ	510
Ալէքթօ	3607	Տուրօ	2983	Ճիւնօ	1080	Րիալթօ	2229
Անճէլօ	1541	Տրակօ	1713	Քէլսօ	1053	Րինալտօ	1663
Արիօստօ	2377	Տինամօ	504	Քօլըմպօ	2307	Րօլլօ	1613
Պասանիօ	1822	Էպրօ	2464	Քօմօ	1700	Րօմէօ	1789
Պորօտինօ	1264	Էլտօրատօ	1520	Լէօ	1053	Րօզարիօ	1862
Պրավօ	1076	Էրատօ	1481	Լէբանթօ	2271	Սաֆֆօ	1113
Պրիւնօ	841	Ֆիտօ	954	Լիվօրնօ	1643	Ցիրիօ	1735
Պըֆֆալօ	4431	Ֆինլանտ	1828	Լօրէնցօ	3191	Սիլվիօ	1193
Գէյրօ	1671	Ֆլամինկօ	849	Մալմօ	724	Սպէրօ	1200
Գալիբսօ	1337	Ֆրանսիսքօ	4582	Մարէնկօ	2273	Թասսօ	1328
Գամէօ	1244	Կալիլէօ	3060	Մարթէլլօ	3709	Թ. Վիլսըն	1546
Գատօ	1094	Կիտանօ	1243	Միքատօ	3557	Թօքիօ	3827
Չիքակօ	2729	Կօզօ	1011	Մինօ	1057	Թօլէտօ	1470
Սիսէրօ	1834	Կրօսինօ	1695	Մոնթէպէլլօ	1735	Թօրբետօ	487
Գլիօ	2697	Հիրօ	775	Մուրիլլօ	2419	Ուրպինօ	2429
Գօլօրատօ	4235	Հիտալկօ	1581	Նէրօ	1083	Վասքօ	1914
Գօմօ	1497	Հինտու	3720	Օհիօ	4100	Վօլօ	1289
Գօնկօ	2906	Հորացիօ	3600	Օնթարիօ	4036	Վօլթուռնօ	2396
Գօրսօ	895	Հումպէր	596	Օրլանտօ	1535	Զէթա	1850
Տիտօ	4811	Իակօ	2354	Բալէրմօ	1637	Զէրօ	1200

Տարօ չոգենաւը, Նաւապետ Մաքքըրմ, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հասաւ։
Դիմել առ գործակալս Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆՏ ՐԻՁՕ.
Թիւ 17-18, Բիւյիւք Միլլէթ խան, Ղալաթիա

ՔԻՒՆԱՐՏ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվըրփուլ և Արեւելքի միջեւ ամէն երկու անգամ բանող ուղեւորատար

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Ումպրիա	7718	Սամարիա	3574
Էթրուրիա	7718	Մարաթոն	2403
Սէրվիա	7391	Ադլաս	2393
Ուրանիա	7268	Սարակոսա	2166
Բավոնիա	5587	Թարիֆա	2246
Սէֆալոնիա	5517	Բալմիրա	2144
Կալլիա	4809	Թրինիտատ	1899
Սայթիա	4557	Մօրոգգօ	1855
Ալկերդ	2143	Պրիթիշ Քուին	735
Քէպալը	1876	Քաքինիա	5598
Շէրպուր	1614	Սիլվանիա	5598
Փաւալոնիա	4845	Քամբանիա	12950
Պոթնիա	4531	Լուքանիա	12950

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Ջ. ՃՈՒՐ գործակատար
Ալիքսիատոս խան, Թիւ 4
Ղալաթիա

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվըրփուլ և Միջերկրականի միջեւ բանող ուղեւորատար

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Ամասիա	3500	Թիպըր	2500
Ռամսէս	3500	Մարէօթիս	2500
Մէնֆիս	3500	Նիլոտիս	2500
Անիւպիս	3000	Բէրա	2250
Ալօր	3000	Օսիրիս	2250
Անօրֆիս	3000	Սֆինքս	2000
Օսմանլի	3550	Կառւքօնի	1500
Ֆարօս	2750	Կիէն	1500

Դիմել առ Ժ. Վ. ՎԻԹՕԼ և ԸՆԿ.
Ռուբթոլ խան
ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
34, Ճէյմս Սդրիթ, Լիվըրփուլ

L'ANCRE — ԼԱՆՔՐ

ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՄԷՋ ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՑ ԱՄԵՆԷՆ ՀԻՆ, ԱՄԵՆԷՆ ՀԱՄԲԱՒԱՒՈՐ ԵՒ ԱՄԵՆԷՆ ԱՒԵԼԻ ՏԱՐԱԾՈՒԱԾԸ

ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ԳՄՐ. 133 ՄԻԼԻՈՆԷՆ ԱՒԵԼԻ — 1871 էն ՄԻՆՉԵՒ 93 ՎՃԱՐՈՒԱԾ ԳՄՐ. 206 ՄԻԼԻՈՆ

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

Պ. Կոմս Էմանիւէլ Ջիչի, կայս. եւ արք. Աւստրիոյ խորհրդական, Նախագահ
» Ռօսթոմ Հոեսս, դեր-նախագահ
» Փօզէմ Հոեսս, կայս. եւ արք. Աւստրիոյ խորհրդական
» Բօլոման Նաֆօ » » »
» Անթուան Բոխէլ տ'Օսբէն
Թէօտոր Բոնցէն
Ժան տը Վէլինկ — Իսկէլմաէ
Կառավարական Քոմիսէր
Պ. ԺԱՆ ՄՈՒՔ կայս. արք. խորհրդական
Ընդհանուր Գործակալ, Բերա, Թիւնելի հրապարակ, տուն Սարաֆօղլու, ԼԻՕՆԷԼ ՊՕՆՏԻ
Գլխ. Գործակալ, ՄԻՀՐԱՆ ՏԷՐ ՆԵՐՍԷՍԵԱՆ Կ. Պոլիս, Գոճամանօղլու խան Թիւ 7

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՑԿԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՈՔԵԱՆ
Ն. ՊԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

Մարսիլիայի և Պոլսոյ միջեւ կանոնաւորապէս բանող

Անուրջի չոգենաւը յունուար 12 ին (Ն. Տ.) Մարսիլիա պիտի ուղեւորի կէսօրէն չորս ժամ յետոյ։

Ա. կարգ 245 Ֆրանք
Բ. » 175 »

Ուղեւորութեան պայմաններու

Նաւուղիներ, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար
Դիմել առ գործակատար
ԹԻՄՈԹԷ ՐԸՊՈՒԼ
Մումհանէ փողոց Թ. 1

ՖՐԷՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվըրփուլ և Արեւելքի միջեւ բանող ուղեւորատար

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Վիքդորիան	10500	Ֆլավիան	3500
Արմէնիան	10500	Էճիբշըն	3500
Քէսդրիան	10500	Բըրժիըն	3000
Լանքասդրիան	9000	Ալճէրիան	2500
Ֆիլատէլֆիա	9000	Արապիան	3500
Գօլըմպիան	8000	Աթէնիան	2500
Ճօրճիան	8000	Անատոլիան	2500
Պոստոնիան	8000	Ալգաշըն	2500
Ֆլորէնթիան	8000	Լէպանօն	2000
Ֆալէրկըն	3700	Մինձօ	900
Վալուէնիան	3700	Օբօրդօ	800
Ֆլամինեան	3700	Լիսպոն	800
Ֆասդիան	3500		

Ապրանքի տէրերէն կը խնդրուի իրենց ապրանքն այլուր փոխադրելու կամ Ղալաթիոյ մաքսատունն հանելու համար իրենց հրահանգը ղրկել չոգենաւին ժամանումէն 24 ժամ առաջ։
Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել առ ԷՏՎԱՐ ԼԱՖՈՆՏԷՆ
Մէհմէտ Ալի փաշա խան, Թիւ 1
Ղալաթիա

ՏՈՔԹՈՐ Պ. ՇԷՐՊՕՆՈՅ
ԿԱՄ
ՀՈԳԵՓՈԽԵԱՆ

Թէօֆիլ Կօթիէի էն հետաքրքրաշարժ և իր տեսակին մէջ առաջին սքանչելի վէպ մ'է, կը ծախուի Զագմաքճըլար Եօքուշու Թիւ 29 Յովհան էֆ. Աչճեան գրատունը. գին 4 ղրշ։

Բարձրագոյն վարժարանի ուսանող մը կը փափաքի պաշտօն վարել ազգային վարժարաններու մէջ։
Դիմել «Բիւզանդիոն»ի խմբագրատունը։

ՄԵՐ ԱՑԵԼՈՒՆԵՐՈՒՆ

Բիւզանդիոնի Տնօրէնութիւնն ու Խմբագրութիւնը կը խնդրեն այցելուներէն որ կէս օրէն առաջ միայն հաճին պատուել զիրենք։ Կէս օրէն առաջ մարդ կ'ընդունինք Թերթին հետ ուղղակի յարաբերութիւն ունեցող գործերու համար միայն, այսինքն՝ Բաժանորդագրութիւններու և Ծանուցումներու համար։ Խմբագրատունը բաց է մինչեւ երեկոյեան ժամ 12½։

Ա. Զ. Դ. — Պատուաւոր երիտասարդ մը որ յաջողակ է հայերէնի, թուրքերէնի և տնտեսագիտութեան մէջ, պատրաստ է օգնական ուսուցչի կամ օգնական հաշուակալի պաշտօն ստանձնել գոհացուցիչ կերպիւ։ Դիմել Բիւզանդիոնի Խմբագրատունը։ Գ. 4—4

ՄԻՀՐԴԱՏ

ՀՈՎԱՆՈՑԱՎԱՃԱՌՈՆ ՂԱԼԱԹԻՈՅ

Կազանճը և Ս. Ծննդեան տօներուն առթիւ ընդունած է արանց և կանանց ամէն տեսակ հովանոցներու ճոխ հաւաքածոյ մը, որով ամէն ճաշակները կը գոհացնէ ապրանքին թէ յաւելեամբ և թէ աժանութեամբ։ Հովանոցներու նորոգումն ալ աժան կերպով կը կատարէ։
Հովանոց գնելէն առաջ դիմեցէք Միհրդատին, Գարաքէօյ, Կամուրջին դէմ, Բոմիսոն խանի անկիւնը։
10—10

(55)

ԹԵՐԹՕՆ «ԲԻՒԶԱՆԴԻՈՆ»Ի

ԺՕՐԺ ՕՆԷ

ԿԵՆԱՑ ՊԱՅՔԱՐԸ

ԿԱՄԲԸ

—Ահա՛ ճիշդ այդ բանը չեմ ուզեր, բսաւ Օրիորդ տը Կրավիյլ հաստատամտութեամբ։ Ձեր պատուոյն վրայ խոստացէ՛ պիտի տաք ինձ թէ ա՛յն օրն որ Լուիի հետ պիտի ամուսնանամ, պիտի մոռնաք ինչ որ բսած էք ինձ, եւ թէ Լուի եւ ես բարեկամ մը պիտի ունենանք ձեր անձին վրայ։

Թոզիա գլուխը ցնցեց։ Էլէն դէպի անոր կողմը ծռեցաւ չնորհալի վայելչութեամբ մը, եւ ստիպելով որ իրեն նայի, բսաւ.

—Երդում ըրէք, եւ ես չատ պիտի սիրեմ զձեզ։

Թոզիա երկրորդ անգամ ցնցեց իր գլուխն, եւ ճիգով մը գոչեց.

—Աշխարհիս մէջ ամէն բան կը զոհէի՛ ձեզ հաճելի ըլլալու համար, բայց մահկանացու մարդ մ'եմ եւ երկնային առաքինութիւններ պէտք չէ պահանջել ինէ։ Ոչ, ինձ անկարելի պիտի ըլլայ ներել իրեն ա՛յն չարիքն զոր պիտի կրեմ իր պատճառաւ։ Նա փանմեզ է, գիտեմ. ես չատ անիրաւ եմ, կը զգամ. բայց դուք պիտի [illegible] մ'ըլլալ [illegible] որ չատ [illegible] իր երջանկութեան [illegible] բաջալերութեան [illegible] ու անձնուիրութեան [illegible] կանկալել ինէ։ [illegible] գձեզ մինչեւ վերջին ժամս, սա՛ գերագոյն յուսով թէ երբ օր մը տեսնէք ոչնչութիւնն այն մարդուն որուն պիտի տաք ձեր սէրը, պիտի կրնաք ինձ վերադառնալ։ Այս սէ՛րը զոր կը հայցեմ եւ զոր զլանաք ինձ, մի՛չտ պատրաստ պիտի ըլլամ ձերագիր ընդունելու։ Ինձ նման մարդ մը չի փոխուիր, կը սիրեմ զձեզ այսօր, պիտի սիրեմ զձեզ վաղը, եւ ինչ որ ալ պատահի, երբեք պիտի չը դադրիմ զձեզ սիրելէ։

—Եւ ես, բսաւ Էլէն ծանրաբար, այնպիսի կին մ'եմ որ իր սիրտն երկու անգամ չի տար։ Եւ ինչպէս կը գտնէք զիս այսօր, տասն տարի վերջն ալ դարձեալ այնպէս պիտի գտնէք զիս։

Թոզիա քայլ մը դէպ յառաջ գնաց պաղատելու համար։ Հասկցաւ թէ անօգուտ էր, պաշտանատական ճիչ մ'արձակեց, եւ իր բարձր հասակը խոնարհեցնելով Օրիորդ տը Կրավիյլի առջեւ, առանց կարենալ գանգատելու հեռացաւ։ Իսկ Էլէն, ճակատը ծանրացած եւ աչքերը պղտոր, դուրս ելաւ ջերմատունէն վերադառնալ, խոյս տալու Տիկին Էրոյէն ու Էմիլէն, որք Թոզիայի միանալու կ'երթային որ կառքին քով կանգ առած էր, եւ լռութեան ու առանձնութեան ցանկալով, պարտէզին մթին ծառուղիներուն մէջ խորասուզեցաւ։

Լիճերուն ծայրն հասնելով, դալարագեղ նստարանի մը վրայ ինկաւ, եւ հոն խորունկ մտածութեան մը մէջ թաղուեցաւ։ Այսպէս Թոզիա եւ, Էմիլէի պէս, կ'զգուչացնէր զինքն իր հակառակութեան դէմ, եւ Լուիի հետ ամուսնութեան մը մէջ ծանր վտանգներ կը նշմարէր։ Թոզիայի ատելութիւնն հասկնալի էր, զի կը սիրէր։ Եւ սակայն անկեղծ էր, Էլէն զգացած էր զայն։ Բայց Էմիլի՞, բարեկամուհին ամէն օրուան ընկերուհին, որ կ'ըսէր. «մի՛ առնէք Լուին, դժբաղդ պիտի ըլլաք.» Էլէնի այնպէս թուեցաւ թէ անդունդի մը վրայ ծռած էր, որոյ անբաւութիւնը չափելու անկարող էր։ Ճիշդ խորը պզտիկ լոյս մը կը փայլէր, պայծառ, հրապուրիչ։ Միթէ յոյսը չէ՞ր։ Բայց անդունդէն դուրս ելնելու յոյսը կա՞ր, եթէ անոր մէջ սահէր իյնար։ Ուրեմն ինչո՞ւ համար դէպ յառաջ քայլ մ'ալ առնէր։ Ազատ էր, կրնար ինքզինք վտանգի չենթարկել։ Ո՞վ կը բռնադատէր զինքը։ Բառ մը բաւական էր եւ ամէն բան կը վերջանար։ Այս բառը պիտի վարանէ՞ր արտասանել զայն։ Կը՞վախնա՞ր ազատութենէ հիմակ որ պերճանաց մէջ ապրած էր։ Ոչ, իր աչխատութեան պիտի դառնար, եւ իր զրկալի կեանքը պիտի վերսկսէր անխտրութեամբ։ Բայց մեծ մայրն, որուն խոստացած էր անձնուէր զաւակ մ'ըլլալ, երեսի վրայ պիտի մնար. իր գորովալի հոգածութեան քաղցրութիւններուն վարժեցնելէ ետք, առանձին եւ սիրոյ կաթէն կտրուած պիտի թողուր զայն։ Եւ Լուին, որ երկու օրէ ի վեր ա՛յնքան վհատած էր, նորէ՞ն ինքն իրեն պիտի թողուէր։

Այս վայրկեանին, սիրտն անբաւ վշտով մը լցուեցաւ։ Համոզուեցաւ որ եթէ արհամարհէր Թոզիայի եւ Էմիլիի խորհուրդները, դժնդակ վիշտերու ընդառաջ գացած պիտի ըլլար։ Բայց ա՛յն ձայնն որ իր սրտին խորէն կը խօսէր, դարձեալ բարձրացաւ կրկնելով. «ա-րիասիրտ ու համարձակ եղի՛ր, մի՛ վախնար վտանգներէն, կամքո՛վդ պիտի յաղթահարես անոնց»։ Եւ այն մութ անդունդին մէջ որ պատրաստ կ'երեւէր զինքը կլնելու, տեսաւ որ փոքրիկ նշոյլը կը մեծնար, դէպի ինքն կը բարձրանար, եւ մթին անդունդը տակաւ առ տակաւ կապոյտ գոյն մ'առաւ, եւ Էլէնի այնպէս թուեցաւ թէ երկնից անբաւութիւնն ունէր իր աչաց առջեւ։ Այն ատեն իր անդառնալի որոշումը տուաւ, համոզուեցաւ թէ պիտի յաղթէր ամէն արգելքներու եւ թէ իր երջանկութիւնը պաշտպանած ատեն, իր սիրական էակներուն երջանկութիւնն ալ պիտի պաշտպանէր։ Իր սեղմուած սիրտն ելաւ, ինքզինք հանգիստ, անխռով զգաց, եւ հոն միայն վայելելով այն հեչտալի անդորրութիւնն որ իր նեղման ու իր չուրջը կը տիրէր։

Քանի մը վայրկեան վերջը, տերեւներուն մէջ թեթեւ շշուկ մը իր ուշադրութիւնը գրաւեց։ Աչքերը վեր առաւ. Լուի ծառուղւոյն մէջտեղը կանգնած էր։ Շատ տժգոյն էր, եւ սակայն ուրախ ուրախ քրտինք կը հոսէր ճակատէն։ Իր հագուստներուն կառչած էին մամռոյ չիւղեր, կարծես թէ անտառներուն մէջ, գետնի վրայ պառկած էր։ Մօտեցաւ եւ դողդոջ ձայնով բսաւ.

—Զէի կարծեր որ հոս ձեզ պիտի պատահէի, պիտի հեռանամ։ Աննպարակոյս ձանձրացուցիչ մ'եմ...

—Եւ ինչո՞ւ համար, հարցուց Էլէն։

—Երէկուընէ ի վեր խոյս կուտաք ինէ, պատասխանեց քաղաքութեամբ։ Ուրեմն կա՛մ իմ ներկայութիւնս անհաճոյ է ձեզ, եւ կա՛մ ուրիչ մ'աւելի հաճելի է ձեզ...

—Ձեմ հասկնար ձեր միտքը...

—Հիմա տեսայ ա՛յն կառքն որ Էմիլին ու Թոզիան կը տանէր։

—Ո՛հ, Պ. Թոզիա՞ն է որ ձեր միտքը կ'զբաղեցնէ, բսաւ դեռատի աղջիկը ժպտելով։ Լաւ ուրեմն, չեմ կարծեր որ նորէն գայ։

Լուի ուրախութեան չարժում մ'ունեցաւ, եւ Էլէնի քով յառաջանալով, չկրցաւ ինքզինք զսպել ու բսաւ.

—Զէ՞ք սիրեր զայն։

—Մարդս անպատճառ սիրելո՞ւ է զայն։

Լուի առաւել եւս տժգունեցաւ քան երբ նախանձոտ էր. դեռատի աղջկան քով նստաւ եւ ձեռքերն անոր կարկառելով, զորս Էլէն սառուցիկ ու դողդոջուն գտաւ.

—Ո՛հ, Տէր Աստուած, բսաւ, ո՛րքան վիշտ պատճառեցիք ինձ։ Բայց երէկ ինչ հարցուցած էր ձեզ, վասն զի քաջ հասկցայ թէ ճշմարտութիւնը չէիք բսեր ինձ...

—Երէկ, պատասխանեց Էլէն քաղցրութեամբ, ինձ հարցուցած էր թէ կ'ուզէ՞ իր կինն ըլլալ... եւ այսօր...

Կանգ առաւ, հեշտօրէն վայելելով ա՛յն յուզումն որ տակն ի վրայ կ'ընէր Լուին, որոյ կեանքը գազրած կը թուէր։

—Այսօ՞ր, կրկնեց երիտասարդը։

(Շարունակելի)

Թարգմանեց Բ. Մ. ՊՕՂԱՃԵԱՆ